LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ny landskapslag om livmedelshygienisk kvalitet

1993-94 **nr 45**

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att landskapets lagstiftning om livsmedelshygienisk kvalitet harmoniseras med EES-avtalets motsvarande lagstiftning på området genom att lagtinget antar en s.k. blankettlag varigenom rikets fiskhygienlag (FFS 330/94), köttlag (FFS 511/94), äggprodukthygienlag (FFS 517/94) samt mjölkhygienlag (FFS 671/94)blir tillämplig i landskapet.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Bakgrund

Allmänt

Bestämmelser om livsmedelshygienisk kvalitet finns i följande författningar:

- Landskapslagen om hälsovården (36/67).
- Landskapsförordningen om hälsovården (63/73).
- Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande livsmedel (15/83), nedan kallad livsmedelslagen.
- ÅLSb om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande livsmedel (77/91).
- ÅLSb om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande livsmedel (42/92), tillsammans med ovanstående ÅLSb nedan kallade *livsmedelsbesluten.*
- Landskapslagen om fiske i landskapet Åland (39/56).
- Lagstiftning om smittsamma sjukdomar hos husdjur hör till rikets behörighet i enlighet med 27 § 13 punkten självstyrelselagen.

Landskapslagen och -förordningen om hälsovården

I landskapslagen om hälsovården finns allmänna bestämmelser om hälsoskyddet. I enlighet med bestämmelserna skall spridning av sjukdomssmitta och uppkomsten av andra sanitära olägenheter "i mån av möjlighet" förhindras vid "produktion, framställning, transport, förvaring, saluförande, servering och annan hantering av livsmedel, som äro avsedda för försäljning" (46 §). I lagen ställs bl.a. allmänna krav på att de lokaler i vilka verksamhet drivs skall vara förlagd till, ordnad och skött så att "uppkomsten av sanitär olägenhet i mån av möjlighet förebyggs" (26 § och 48 § 3 mom.).

I landskapsförordningen om hälsovården finns närmare bestämmelser om bl.a. livsmedelslokaler, hantering av livsmedel som skall säljas, försäljning av livsmedel i butiker samt om försäljning och servering av livsmedel utomhus eller i samlings- och nöjeslokaler.

Livsmedelslagen och -besluten

Livsmedelslagen och -besluten är s.k. blankettförfattningar genom vilka riksförfattningar om tillverkning och hantering av livsmedel, med vissa avvikelser, blir tillämplig i landskapet. Således är bl.a. följande riksförfattningar i huvudsak gällande i landskapet:

- Livsmedelslagen (FFS 526/41) och livsmedelsförordningen (FFS 408/52).
- Förordningen om livsmedel från djur som behandlats med läkemedel (FFS 925/86).
- Förordningen om fisk och fiskprodukter (FFS 108/93).

Landskapslagen om fiske

I landskapslagen om fiske finns bestämmelser om innehav av och handel med fisk- och kräftarter. Fredad eller undermålig fisk eller kräfta får endast i vissa angivna fall "hållas i förråd eller för försäljning transporteras, säljas, köpas eller mot betalning serveras" (71 §). Landskapsstyrelsen kan även förbjuda "forsling, hållande i förråd, salubjudande samt införsel till och utförsel från landskapet av fisk och kräftor eller flyttning från en ort till en annan av beten och redskap, som använts till fångst, förvaring eller forsling av dem" (74 §).

2. Livsmedelshygienlagstiftning om fisk och fiskvaror som skall vara genomförd i enlighet med EES-avtalet

I enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) skall följande EG/EES-rättsakter beröra kraven på och kontrollen av den livsmedelshygieniska kvaliteten i fiskerivaror avsedda för beredning och försäljning till människoföda:

- **Fiskdirektivet:** Rådets direktiv om fastställande av hygienkrav för produktionen och marknadsföringen av fiskprodukter [(91/493/EEG) (Bilaga I till EES-avtalet)].
- **Musseldirektivet:** Rådets direktiv om fastställande av hygienkrav för produktionen och marknadsföringen av levande tvåskaliga mollusker [(91/492/EEG) (Bilaga I till EES-avtalet)].
- **Fiskefartygsdirektivet:** Rådets direktiv (92/48/EEG) om fastställande av minimiregler för hygienen för fiskprodukter som fångats av vissa fartyg enligt artikel 3.1 a i direktiv 91/493/EEG (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).
- Kommissionens beslut (92/92/EEG) om de krav på utrustning och inredning vid leverans- och reningsanläggningar för levande tvåskaliga blötdjur från vilka undantag kan medges (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).
- Kommissionens beslut (93/54/EEG) om fastställande av vissa övergångsbestämmelser som är nödvändiga för att underlätta övergången till den ordning som fastställts i direktiv 91/493/EEG (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).
- Kommissionens beslut (93/25/EEG) om godkännande av vissa behandlingar för att undertrycka utvecklingen av patogena mikroorganismer i tvåskaliga blötdjur och marina snäckdjur (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).
- Kommissionens beslut (93/51/EEG) om de mikrobiologiska kriterierna vid framställning av kokta skal- och blötdjur (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).

Ett av ovan nämnda direktiv avser fiskerivaror i allmänhet *(fiskdirektivet)* ett andra särskilt mollusker *(musseldirektivet)*. Sedan EES-avtalet undertecknades har dessutom tillkommit ett direktiv om hantering av fiskvaror på fartyg *(fiskefartygsdirektivet)*. Utöver fiskefartygsdirektivet ingår i ett tilläggsprotokoll till EES-avtalet ovan nämnda beslut från kommissionen av betydelse för den aktuella lagstiftningen. De nämda EG-

rättsakterna avser alla salt- och sötvattendjur som är avsedda för mänsklig konsumtion och som fångats eller fötts upp för att användas som livsmedel, undantaget vattendäggdjur och grodor. Direktiven gäller också rom från dessa djur samt bearbetade och och beredda[1] varor av dem.

Fiskdirektivet och musseldirektivet

Fisk- och musseldirektiven är de grundläggande direktiven avseende livsmedelshygien för fiskvaror. I direktiven finns bl.a. grundläggande definitioner och bestämmelser av betydelse för kontrollen av och handeln med fiskvaror.

I fiskdirektivet finns bestämmelser av betydelse för fiskodlingar i landskapet. Bl.a. stadgas att utrymmen där fiskvaror hanteras, förbereds, bereds eller förvaras skall uppfylla vissa krav samt att hanteringen som sådan skall ske i enlighet med vissa krav. I direktivet finns dessutom bestämmelser om kontrollen av fiskvaror.

Fiskefartygsdirektivet

I fiskefartygsdirektivet finns särskilda bestämmelser om hygien ombord på fiskefartyg. Av direktivet följer bl.a. att fångst så snart den tagits ombord skall skyddas från föroreningar, sol och värme samt att, om den inte förvaras levande, skall kylas snarast möjligt varvid sköljvatten och is för nedkylning skall uppfylla vissa kvalitetskrav. Förvaringsutrymmen och redskap för fångsten skall vara lätta att rengöra och absolut rena.

Kommissionens beslut 92/92/EEG, 93/54/EEG, 93/25/EEG och 93/51

I Kommissionens beslut 92/92/EEG, 93/25/EEG och 93/51 finns närmare bestämmelser om de krav som ställs i enlighet med fisk- och musseldirektiven.

I kommissionens beslut (93/54/EEG) finns övergångsbestämmelser för underlättandet av en anpassning till fiskdirektivets krav. Således kan övergångstider gälla i Finland till och med år 1995.

3. Livsmedelshygienlagstiftning om kött och köttvaror som skall vara genomförd på grund av EES-avtalet

I enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) skall följande EG/EES-rättsakter beröra kraven på och kontrollen av den livsmedelshygieniska kvaliteten i köttvaror avsedda för beredning och försäljning till människoföda:

---

[1] **Bearbetade produkter** är fiskeriprodukter som behandats mekaniskt, t.ex fisk i bitar eller filead fisk. **Beredda produkter** är fiskeriprodukter som behandlats kemiskt eller fysikaliskt, t.ex rökt eller marinerad fisk.

1. **Direktivet om färskt kött:** Rådets direktiv 64/433/EEG av den 26 juni 1964 om hygienkrav vid framställning och marknadsföring av färskt kött (EES-avtalet, Bilaga I).

   Ändrat genom rådets direktiv 81/476/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 88/657/EEG (EES-avtalet, Bilaga I) 91/497/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 92/5/EEG (tilläggsprotokollet till EES-avtalet, Bilaga 2a).

2. Rådets direktiv 91/498/EEG av den 29 juli 1991 om villkoren för beviljande av tillfälliga och begränsade avvikelser från särskilda hälsoföreskrifter inom gemenskapen beträffande framställning och marknadsföring av färskt kött (EES-avtalet, Bilaga I).

3. **Direktivet om köttprodukter:** Rådets direktiv 77/99/EEG av den 21 december 1977 om hygienfrågor som påverkar handeln med köttprodukter inom gemenskapen (EES-avtalet, Bilaga I).

   Ändrat genom rådets direktiv 88/658/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 92/5/EEG (tilläggsprotokollet till EES-avtalet, Bilaga 2a), 81/476/EEG (EES-avtalet, Bilaga I).

4. Rådets direktiv 92/120/EEG av den 17 december 1992 om villkoren för att medge tillfälliga och begränsade undantag från de särskilda hygienreglerna på gemenskapsnivå för produktion och saluhållande av vissa produkter av animaliskt ursprung (tilläggsprotokollet till EES-avtalet, Bilaga 2a).

5. **Direktivet om malet kött:** Rådets direktiv 88/657/EEG av den 14 december 1988 om fastställande av krav vid framställning av och handel med malet kött, kött i stycken på mindre än 100 gram och köttprodukter samt om änding av direktiven 64/433/EEG, 71/118/EEG och 72/462/EEG (EES-avtalet, Bilaga I).

   Ändrat genom rådets direktiv 92/110/EEG (tilläggsprotokollet till EES-avtalet, Bilaga 2a),

6. **Direktivet om fjäderfäkött:** Rådets direktiv 71/118/EEG av den 15 februari 1971 om hygienfrågor som påverkar handeln med färskt kött av fjäderfä (EES-avtalet, Bilaga I).

   Ändrat genom rådets direktiv 92/116/EEG (tilläggsprotokollet till EES-avtalet Bilaga 2a), 75/431/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 78/50/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 80/216/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 81/476/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 84/642/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 85/324/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 85/326/EEG (EES-avtalet, Bilaga I), 88/657/EEG (EES-avtalet, Bilaga I).

7. **Direktivet om kött från vilda djur i hägn:** Rådets direktiv 91/495/EEG av den 27 november 1990 om frågor om livsmedelshygienen som påverkar produktionen och marknadsföringen av kaninkött och kött från vilda djur i hägn (EES-avtalet, Bilaga I).

8. **Direktivet om viltkött:** Rådets direktiv 92/45/EEG av den 16 juni 1992 om frågor om människros och djurs hälsa i samband med nedläggning av jaktvilt och utsläppandet på marknaden av viltkött (tilläggsprotokollet till EES-avtalet, Bilaga 2a).

9. **Direktivet om restsubstanser:** Rådets direktiv 86/469/EEG av den 16 september 1986 om undersökning av djur och färskt kött med avseende på förekomsten av restsubstanser (EES-avtalet, Bilaga I).

- Kommissionens rekommendation 89/214/EEG av den 24 februari 1989 om riktlinjer för inspektioner på företag som godkänts för handel med färskt kött inom gemenskapen (EES-avtalet, Bilaga I, återges inte i EES-avtalet men anges som en rättsakt som de avtalsslutande parterna skall beakta EGT nr L 87, 31.3.1989 s.1).

- **Annan EG-rätt:** EG-bestämmelser som ingår i EES-avtalet och är av betydelse för den föreslagna lagstiftningen om livsmedelshygienisk kvalitet på köttvaror. Främst direktiv och beslut av betydelse för köttbesiktning och övervakning av anläggningarna:

a. *Vattenkvalitetskrav* samt användningen i dessa anläggningar av hormonpåverkande ämnen. Dessa skall i enlighet med den föreslagna rikslagen genomföras inom annan lagstiftning.

b. *Bekämpandet av djursjukdomar* vilka omfattas i den här avsedda rikslagstiftningen, till den del de berörs av köttbesiktningen. Om det egentliga bekämpandet av djursjukdomar, vilket hör till rikets lagstiftningsbehörighet, stadgas i rikslagstiftningen om djursjukdomar.

Ovan nämnda direktiv har tillkommit succesivt och utgör ett integrerat regelverk. Det reglerade området har utvecklats från att avse kött som kommer från nötkreatur, svin, får, get eller tama hästdjur (64/433/EEG) till att även omfatta fjäderfäkött (71/118/EEG), kött från vilda djur i hägn (91/494/EEG) och viltkött (92/45). Dessutom har tillkommit mer detaljerade bestämmelser i vissa fall såsom avseende malet kött och kött i små bitar (88/657/EEG).

Direktivens grundläggande bestämmelser rör dels hygienkrav, dels ett kontrollsystem. För att näringsverksamhet skall få bedrivas vid en anläggning skall den vara godkänd av ett kontrollorgan (i landskapet närmast hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård) varvid kontrolleras om den uppfyller i direktiven angivna hygienkrav. Hygienkraven avser bl.a. så grundläggande saker som ändamålsenligt konstruerade och utrustade personal- och arbetsutrymmen, ett tillräckligt kylsystem, tillgång till rent vatten och ett hygieniskt avloppssystem. Om en anläggning godkänns tilldelas den sedan ett särskilt godkännandenummer av vilket även framgår vilken som varit den godkännande myndigheten.

En förteckning över de anläggningar, som godkänts och tilldelats ett godkännandenummer, skall sändas till samtliga medlemsstater och EU-kommissionen. Ett av besiktningsveterinär upprättat sundhetsintyg skall dessutom åtföljа varje sändning av kött till destinationsorten.

Direktivet om färskt kött 64/433/EEG och rådets direktiv 91/498/EEG

Direktivet om färskt kött är det grundläggande direktivet genom vilket hygienkraven standardiseras avseende produktion och utsläppande på marknaden av färskt kött som är avsett som livsmedel. Med färskt kött avses i enlighet med artikel 2 punkt b

"kött inklusive vakuumförpackat kött och kött som förpackats i kontrollerad atmosfär, vilket inte har genomgått någon annan behandling än kylning för att säkerställa hållbarheten". Direktivet rör närmast kött som kommer från nötkreatur, svin, får, get eller tama hästdjur. Direktivet rör inte hantering av varor i detaljhandeln.

I rådets direktiv 91/498/EEG finns bestämmelser om villkoren för beviljande av tillfälliga och begränsade avvikelser från särskilda hälsoföreskrifter som fastställts i direktivet om färskt kött, beträffande framställning och marknadsföring av färskt kött. Övergångsbestämmelser kan gälla fram till den 1 januari 1998.

Direktivet om köttprodukter 77/99/EEG och rådets direktiv 92/120/EEG

I direktivet om köttprodukter finns bestämmelser om hygienkrav för köttprodukter som är avsedda för handel mellan medlemsstaterna. Med köttprodukter avses i huvudsak "produkter som helt eller delvis innehåller kött som genomgått sådan behandling att snittytan visar att produkten inte längre har karaktären av färskt kött" (jfr 88/658/EEG, artikel 2 punkt a.). Bestämmelserna rör tillverkning, lagring och transport. Vid handel mellan medlemsstaterna skall de behöriga myndigheterna i mottagarlandet tillförsäkras att leveransen av köttprodukter uppfyller i detta direktiv angivna krav. Köttet skall ha beretts på en anläggning som är godkänd enligt direktivet om färskt kött, emballerats, märkts och transporterats på godkänt sätt.

I enlighet med rådets direktiv 92/120/EEG kan tillfälliga och begränsade undantag medges från de särskilda hygienreglerna på gemenskapsnivå för produktion och saluhållande av vissa produkter av animaliskt ursprung (jfr artikel 2 b i direktiv 77/99/EEG[2]) längst till och med december 1997. Undantag får ges med beaktande av lokala förhållanden och för förhindrande av att anläggningar plötsligt måste stängas.

Direktivet om malet kött 88/657/EEG

I direktivet finns särskilda bestämmelser om fastställande av krav vid framställning av och handel med malet kött, kött i stycken på mindre än 100 gram och köttprodukter, vilka har ansetts vara speciellt känsliga ur hygiensynpunkt. Direktivets särskilda bestämmelser om dessa produkters sammansättning och produktionsstandarder har därför ansetts nödvändiga för att främja att den gemensamma marknaden i denna del skall fungera harmoniskt.

Direktivet om fjäderfäkött 71/118/EEG

I direktivet finns bestämmelser om hygienfrågor som påverkar handeln med färskt kött av fjäderfä, varvid avses höns, kalkoner, pärlhöns, ankor och gäss. Direktivet motsvarar i huvudsak direktivet om färskt kött.

---

[2] Kött från bl.a; nötkreatur, svin, får get, tama hästdjur och fjäderfä, samt beredningar av dessa produkter såsom saltning, rimning eller torkning ävensom färdiglagade och emballerade rätter.

Direktivet om kött från vilda djur i hägn 91/495/EEG

I direktivet finns bestämmelser om frågor om livsmedelshygienen som påverkar produktionen och marknadsföringen av kaninkött och kött från vilda djur i hägn.

Direktivet om viltkött 92/45/EEG

I direktivet finns bestämmelser om frågor om människors och djurs hälsa i samband med nedläggning av vilda djur och marknadsföring av viltkött. Direktivet reglerar inte de fall när små kvantiteter viltkött levereras direkt till en konsument eller detaljist, eller vid förvaring och styckning av viltkött hos en detaljist. I huvudsak krävs samma livsmedelshygien som avseende annat kött, berörda anläggningar skall således bli föremål för veterinärt godkännande och registrering m.m. Därutöver krävs bl.a. att bytet nedlagts på lagligt sätt och inte uppvisat någon abnormitet. Eftersom risken för överföring av sjukdomar till tamdjur eller människor måste särskilt beaktas i samband med viltkött, har i direktivet intagits särskilda försiktighetsbestämmelser.

Direktivet om restsubstanser 86/469/EEG

I direktivet finns bestämmelser om undersökning av djur och färskt kött med avseende på förekomsten av restsubstanser. Med restsubstanser avses närmast rester av farmakologiskt verksamma ämnen och deras nedbrytningsprodukter, samt andra ämnen överförda till kött och sannolikt hälsovådliga.

I enlighet med direktivet skall nationellt godkända och officiella referenslaboratorier utan föregående varsel utföra stickprovskontroller avseende arten, typen och mängden för ett eller flera slag av restämnen.

4. Livsmedelshygienlagstiftning om ägg och äggvaror som skall vara genomförd på grund av EES-avtalet

I enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) skall följande EG/EES-rättsakter beröra kraven på och kontrollen av den livsmedelshygieniska kvaliteten i äggprodukter avsedda för beredning och försäljning till människoföda:

- **Äggproduktsdirektivet:** Rådets direktiv 89/437/EEG av den 20 juni 1989 om hygienfrågor och hälsorisker i samband med tillverkning och utsläppande på marknaden av äggprodukter (EES-avtalet, bilaga I).

  Ändrat genom rådets direktiv 89/662/EEG av den 11 december 1989 om veterinära kontroller vid handeln inom gemenskapen i syfte att fullborda den inre marknaden (EES-avtalet, bilaga I).

  Ändrat genom rådets direktiv 91/684/EEG av den 19 december 1991 om ändring av direktiv 89/437/EEG om hygienfrågor och hälsorisker i samband med tillverkning och utsläppande på

marknaden av äggprodukter (tilläggsprotokollet till EES-avtalet).

Direktivens grundläggande bestämmelser rör dels hygienkrav, dels ett kontrollsystem för anläggningar där livsmedelsprodukter framställs av höns-, ank-, kalkon eller vaktelägg. För att sådan verksamhet skall få bedrivas krävs att anläggningen godkänts av ett kontrollorgan (i landskapet närmast hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård) varvid den konstateras uppfylla i direktiven angivna hygienkrav. Hygienkraven avser utöver hanteringskrav bl.a. så grundläggande saker som att råvaran skall produceras under tillfredsställande förhållanden, transporteras i ändamålsenliga kärl och hanteras med lämplig utrustning i ändamålsenliga utrymmen. Om en anläggning godkänns tilldelas den sedan ett särskilt godkännandenummer av vilket även framgår vilken som varit den godkännande myndigheten.

En förteckning över de anläggningar, som godkänts och tilldelats ett godkännandenummer, skall sändas till samtliga medlemsstater och EU-kommissionen. Ett av behörig myndighet i avsändarlandet upprättat sundhetsintyg skall åtfölja varje äggsändning för att ge behöriga myndigheter i mottagarlandet en försäkran om att bestämmelserna i direktivet uppfyllts.

Nationella bestämmelser skall gälla avseende försäljning av ägg direkt till konsumenter. Direktiven rör inte hantering av äggvaror i detaljhandeln.

Äggproduktsdirektivet 89/437/EEG

Direktivet rör livsmedelshygieniska bestämmelser för tillverkning, förvaring och transport av äggvaror. Genom direktivet standardiseras hygienkraven avseende produktion och utsläppande på marknaden av äggvaror som är avsedda som livsmedel. Syftet med bestämmelserna är att säkerställa kvaliteten hos ägg.

I första hand berörs anläggningar där livsmedelsprodukter framställs av ägg, men krav ställs också på transporter. Livsmedelsproduktionen skall ske på ett ur hygiensynpunkt tillfredsställande sätt samt skall regelbundna och stickprovsvisa kontroller ske av anläggningar och av ägg. I direktivet finns närmare bestämmelser om fastställande av vissa metoder för kontroll av ägg.

5. Livsmedelshygienlagstiftning om mjölk och mjölkvaror som skall vara genomförd på grund av EES-avtalet

I enlighet med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) skall följande EG/EES-rättsakter beröra kraven på och kontrollen av den livsmedelshygieniska kvaliteten i mjölkvaror avsedda för beredning och försäljning till människoföda:

1. **Mjölkdirektivet:** Rådets direktiv 92/46/EEG av den 16 juni 1992 om fastställande av hygienregler för produktion och saluhållande av rå mjölk, värmebehandlad mjölk och mjölkbaserade produkter (tilläggsprotokoll till EES-avtalet). (Med begreppet "rå mjölk" avses här obehandlad mjölk.)

2. **Undantagsdirektivet:** Rådets direktiv 92/47/EEG av den 16 juni 1992 om villkoren för beviljande av tillfälliga och begränsade undantag från gemenskapens särskilda hygienregler vid produktion och saluhållande av mjölk och mjölkbaserade produkter (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).

3. **Produktionsenhetsdirektivet:** Kommissionens direktiv 89/362/EEG av den 26 maj 1989 om allmänna hygieniska villkor vid mjölkproducerande anläggningar (EES-avtalet, bilaga I).

4. **Fryspunktsdirektivet:** Rådets direktiv 89/384/EEG av den 20 juni 1989 om fastställande av det detaljerade förfarandet vid utförandet av kontroller av att obehandlad mjölk har den fryspunkt som anges i bilaga A till direktiv 85/397/EEG (EES-avtalet, bilaga I). [Rådets direktiv 85/397/EEG av den 5 augusti 1985 om frågor om livsmedelshygien och djurhälsa som påverkar handeln inom gemenskapen med värmebehandlad mjölk (EES-avtalet, bilaga I) vilket upphävtes genom mjölkdirektivet med verkan från den 1 januari 1994 utom avseende denna punkt.]

- Kommissionens beslut 91/180/EEG av den 14 februari 1991 om fastställande av vissa metoder för analys och provtagning av obehandlad och värmebehandlad mjölk (EES-avtalet, bilaga I).

- Kommissionens beslut 92/608/EEG av den 14 november 1992 om fastställande av metoder för analys och test av värmebehandlad mjölk för omedelbar konsumtion (tilläggsprotokoll till EES-avtalet).

Ovan nämnda direktiv har tillkommit succesivt och utgör ett integrerat regelverk. Direktivens grundläggande bestämmelser rör dels hygienkrav, dels ett kontrollsystem. För att behandling eller förädling av mjölkråvara skall få bedrivas vid en anläggning skall den vara godkänd av ett kontrollorgan (i landskapet närmast hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård) varvid den konstateras uppfylla i direktiven angivna hygienkrav. Hygienkraven avser utöver hanteringskrav bl.a. så grundläggande saker som att råvaran skall produceras under tillfredsställande förhållanden, transporteras i ändamålsenliga kärl och hanteras med lämplig utrustning i ändamålsenliga utrymmen. Om en anläggning godkänns tilldelas den sedan ett särskilt godkännandenummer av vilket även framgår vilken som varit den godkännande myndigheten.

En förteckning över de anläggningar, som godkänts och tilldelats ett godkännandenummer, skall sändas till samtliga medlemsstater och EU-kommissionen. Ett av behörig myndighet i avsändarlandet upprättat sundhetsintyg skall åtföljа varje mjölksändning för att ge behöriga myndigheter i mottagarlandet en försäkran om att bestämmelserna i direktivet uppfyllts.

Nationella bestämmelser skall gälla avseende försäljning av rå mjölk direkt till konsumenter. Direktiven rör inte hantering av mjölkvaror i detaljhandeln.

Mjölkdirektivet 92/46

Detta är basdirektivet. Det rör hälsobestämmelser för produktion och försäljning av rå (obehandlad) mjölk, värmebehandlad konsumtionsmjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter och mjölkbaserade produkter. Genom direktivet standardiseras hygienkraven avseende produktion och utsläppande på marknaden av mjölk som är avsedd som livsmedel. Nationella bestämmelser skall gälla vid försäljning av rå mjölk direkt till en konsument.

I första hand berörs anläggningar där mjölkvaror behandlas eller förädlas men krav ställs också på produktionsanläggningar och transporter. Krav ställs såväl på mjölkkors som den ansvariga personalens hälsa. Dessutom skall produktion och hantering skall ske på ett ur hygiensynpunkt tillfredsställande sätt samt skall regelbundna och stickprovsvisa kontroller ske av anläggningar och mjölk.

Undantagsdirektivet 92/47

I direktivet finns bestämmelser om villkoren för beviljande av tillfälliga och begränsade undantag från mjölkdirektivet.

Produktionsenhetsdirektivet 89/362

I direktivet anges allmänna hygieniska villkor för ladugårdar med mjölkproduktion. I huvudsak ställs krav på renlighet i utrymmen och vid hantering.

Fryspunktsdirektivet 89/384

Medlemsstaterna skall säkerställa att kontroll sker av att rå (obehandlad) mjölk innan den värmebehandlas har en genomsnittlig fryspunkt som inte överstiger minus 0,520°C. I fryspunktsdirektivet finns närmare bestämmelser om förfarandet vid utförandet av sådana fryspunktskontroller.

Kommissionens beslut 91/180 och 92/608

I besluten finns närmare bestämmelser om fastställande av vissa metoder för analys och provtagning av obehandlad och värmebehandlad mjölk.

6. Lagstiftningsbehörigheten

Djurskydd och veterinärväsende hör i huvudsak till landskapets lagstiftningsbehörighet i enlighet med 18 § 17 punkten självstyrelselagen med de undantag som följer av 27 § 31-33 punkterna. Bland dessa undantag anges smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur, vilka hör till rikets lagstiftningsbehörighet och landskapets förvaltningsbehörighet i enlighet med 27 § 29 och 31 punkterna samt 30 § 8 punkten självstyrelselagen, således har landskapet lagstiftningsbehörighet avseende bl.a. smittsamma sjukdomar hos vilda djur. Frågan om livsmedelskvalitet hör i första hand till

hälsovården, vilken i enlighet med 18 § 12 p. självstyrelselagen hör till landskapets lagstiftningsbehörighet med undantag av smittsamma sjukdomar hos människor eller djur, jfr 18 § 12 och 17 p. samt 27 § 29 och 32 p. självstyrelselagen. I de senare fallen är det frågan om rikets lagstiftningsbehörighet samtidigt som förvaltningen skall handhas av landskapet i enlighet med 30 § 8 p. självstyrelselagen.

6. Överväganden

Lagstiftningen rör livsmedelshygieniska krav vid besiktning, övervakning, produktion och hantering m.m. av fisk, fiskvaror, kött och köttvaror, ägg och äggvaror samt mjölk och mjölkvaror avsedda som livsmedel innan dessa varor finns i detaljhandeln. Lagstiftningen fordrar en något utvidgad livsmedelshygienisk kontroll och ställer således krav på verksamhetsidkarnas kontrollsystem och hälsonämndens effektivitet.

Genom förslaget harmoniseras bestämmelserna om livsmedelshygienisk kvalitet med de krav som EES-avtalet ställer, samtidigt samma livsmedelshygieniska krav ställs som i riket.

Den ovannämnda nu gällande lagstiftningen rörande livsmedelshygien skall även fortsättningsvis vara i kraft. Dock skall sådana ytterligare livsmedelshygieniska krav gälla som ställs med anledning av den särskilda livmedelshygienlagstiftningen.

Bestämmelser om veterinära frågor skall i enlighet med EES-avtalet tillämpas först från och med sex månader efter dess ikraftträdande, d.v.s. från och med den 1 juli 1994. Landskapsstyrelsen anser det vara ändamålsenligt att rikets livsmedelshygienlagstiftning, som till denna del uppfyller EES-avtalets krav, i huvudsak blir tillämplig i landskapet genom s.k. blankettlagstiftning. Utöver att rikslagstiftningen uppfyller de krav EES-avtalet ställer, är det till denna del ändamålsenligt att landskapets livsmedelshygienlagstiftning harmonierar med motsvarande bestämmelser i riket.

8. Förslagets ekonomiska och organisatoriska verkningar

Organisatorisk verkan

Hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård är tillsynsmyndighet enligt landskapslagen om hälsovården och annan livsmedelslagstiftning som livsmedelslagen och livsmedelsbesluten.

Genom förslaget avses tillsynen över de lokaler och andra anläggningar i vilka livsmedelsvaror hanteras, hanteras och lagras till stor del bygga på verksamhetsidkarnas egna kontrollsystem. Verksamhetsidkarna skall på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som sedan skall godkännas av hälsonämnden. Verksamhetsidkarna

skall dessutom se till att hälsonämnden har tillgång till kontrollresultaten och omedelbart till nämnden meddela missförhållanden som konstaterats vid egenkontrollen. Tillsynen förutsätter också att hälsonämnden vid behov har tillträde till berörda lokaler eller andra anläggningar. Tillsynen kan genom systemet med egenkontroll bli effektivare utan att ytterligare allmänna resurser behövs för ändamålet.

Den av det aktuella lagförslaget berörda fiskerinäringen består av ett trettiotal fiskodlingar, ett fyrtiotal fiskefartyg, ett tiotal fiskindustrianläggningar samt ett tiotal fiskhamnar. Den berörda kötthanteringsnäringen består av fyra anläggningar, varav en avser kött från fjäderfä och en kött från vilda djur i hägn. Endast en ägghanteringsanläggning torde beröras av lagstiftningen. Den berörda mjölkhanteringsnäringen består huvudsakligen av en behandlings- och förädlingsanläggning, dessutom berörs samtliga mjölkleverantörer av produktionsenhetsdirektivet.

Till den del en fiskeriverksamhet kräver godkännande har hälsonämnden i de flesta fall givit dispens i enlighet med kommissionens beslut (93/54/EEG) om fastställande av vissa övergångsbestämmelser som är nödvändiga för att underlätta övergången till den ordning som fastställts i fiskedirektivet, trots att inte kraven konstaterats vara uppfyllda. Detta med anledning av att frågan om hur direktivens krav i detalj skall tolkas inte är klar samt att verksamhetsidkarna måste ges rimlig tid att dels ta del av kraven, dels i förekommande fall anpassa sin verksamhet till dem. Sådana dispenser har generellt beviljats till och med den 31 december 1995.

Ekonomisk verkan

Förslagets ekonomiska effekter för näringsidkarna är mycket svår att uppskatta eftersom det i huvudsak är frågan om ytterligare insatser av eget arbete samt att närmare bestämmelse om hur direktiven skall tillämpas ännu inte utformats. Landskapet kan bidra till finansieringen av nödvändiga ytterligare investeringar för olika verksamheter genom landskapslagen om näringsstöd (37/83) samt, för fiskerinäringen, genom landskapslagen om räntestöd för fiskerinäringen (29/77).

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG

om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om livsmedelshygienisk kvalitet

I enlighet med lagtingets beslut stadgas som följer:

1 §

Inledande bestämmelse

Om inte annat följer av denna lag eller landskapsstyrelsen beslutar annorlunda skall

a) fiskhygienlagen av den 6 maj 1994 (FFS 330/94) tillämpas i landskapet vid hantering, lagring och transport av fisk och fiskvaror,

b) kötthygienlagen av den 28 juni 1994 (FFS 511/94) tillämpas i landskapet vid hantering, lagring och transport av kött och köttvaror,

c) äggprodukthygienlagen av den 28 juni (FFS 517/94) tillämpas i landskapet vid hantering, lagring och transport av ägg och äggvaror samt skall

d) mjölkhygienlagen av den 15 juli 1994 (FFS 671/94) tillämpas i landskapet Åland vid hantering, lagring och transport av mjölk och mjölkvaror.

Ändringar av de lagar som avses i 1 mom. skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

2 §

Språkkrav

Anvisningar, anteckningar och annan information som enligt de författningar som avses i 1 och 5 §§ skall finnas på livsmedel skall i landskapet vara skrivna åtminstone på svenska, om inte landskapsstyrelsen av särskilda skäl beviljar undantag från kravet.

3 §

Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 och 6 §§ ankommer på statens myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsstyrelsen och de uppgifter som ankommer på kommunerna och kommunala myndigheter skall skötas av hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

Hänvisningar till bestämmelser i rikslagstiftningen i de författningar som avses i 1 och 6 §§ skall avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

Bestämmelser om avgifter finns i landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet (27/93).

4 §

Överklagande

Beslut som fattats med stöd av denna lag överklagas enligt bestämmelserna i de författningar som avses i 1 och 5 §§, dock så att beslut som hälsonämnden fattat överklagas hos landskapsstyrelsen.

5 §

Landskapsstyrelsebeslut

Landskapsstyrelsen kan inom landskapets behörighet besluta att författningar som utfärdats med stöd av den lag som avses i 1 § skall tillämpas i landskapet Åland.

Landskapsstyrelsen ger i frågor som rör livsmedel bifall till författningar om ikraftträdande av EG:s rättsakter som omfattas av EES-avtalet.

De författningar som avses i 1 mom. kan tillämpas oförändrade eller med de ändringar landskapsstyrelsen föreskriver.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

6 §

Ikraftträdande

Denna lag träder omedelbart i kraft.

Mariehamn den 1 september 1994.

L a n t r å d — Ragnar Erlandsson

Lagberedningssekreterare — Olle Ekström

Nr 330

Fiskhygienlag

Given i Helsingfors den 6 maj 1994

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på fiskerivaror som är avsedda som livsmedel samt på bearbetade och beredda produkter av dem.

2 §

Denna lag tillämpas på hantering, lagring och transport av fiskerivaror avsedda för allmän konsumtion och av bearbetade och beredda produkter av dem innan de kommer ut i detaljhandeln. Lagen tillämpas även på de livsmedelshygieniska krav som ställs på fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter avsedda för allmän konsumtion innan de kommer ut i detaljhandeln.

Jord- och skogsbruksministeriet kan dock bestämma i vilken omfattning denna lag tillämpas på sådana små mängder fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter som en fiskare säljer på den lokala marknaden direkt antingen till konsumenterna eller till detaljhandlarna. Jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter skall meddelas i överensstämmelse med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Förhållande till andra författningar och definitioner

3 §

Om de krav som gäller hälsotillståndet hos den personal som vid anläggningar och på fiskefartyg hanterar fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86).

Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna stadgas i hälsovårdslagen (469/65).

4 §

I denna lag avses med

1) *fiskerivaror* salt- och sötvattensdjur, med undantag för vattendäggdjur och grodor, som fångas eller föds upp för att användas som livsmedel, samt rom och andra delar av dem,

2) *bearbetade produkter* fiskerivaror som har genomgått ett moment som påverkar den anatomiska helheten, såsom rensning, huvudskärning, skivning, fileing, huggning eller någon annan därmed jämförbar åtgärd,

3) *beredda produkter* fiskerivaror som har genomgått en kemisk eller fysikalisk process såsom upphettning, rökning, saltning, torkning, marinering eller något annat härmed jämförbart förfarande, oberoende av om den på detta sätt beredda produkten används som sådan eller som råvara för andra livsmedel,

4) *anläggning* alla lokaler där fiskerivaror bearbetas, bereds, kyls, fryses, förpackas eller lagras, dock inte fiskefartyg,

5) *fabriksfartyg* fartyg på vilket fiskerivaror hanteras på ett eller flera sätt och sedan förpackas, samt

6) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, livsmedelsverket, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheterna samt den kommunala övervakningsmyndighet som avses i 7 §.

RP 322/93
JsUB 4/94
Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv (91/492/EEG), rådets direktiv (91/493/EEG), rådets direktiv (92/48/EEG), kommissionens beslut (92/92/EEG), kommissionens beslut (93/25/EEG), kommissionens beslut (93/51/EEG), kommissionens beslut 93/54/EEG)

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

5 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

6 §

Livsmedelsverket leder tillsynen över att denna lag och de med stöd av den utfärdade stadgandena och bestämmelserna iakttas. Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel leder dock tillsynen över bedövning, avblodning och rensning av fisk samt tillsynen över rensning av andra fiskerivaror och tillsynen över fiskefartyg. Om de uppgifter livsmedelsverket och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har vid övervakningen av import och export stadgas genom förordning.

Inom ett län ankommer ledningen av tillsyn enligt denna lag på länsstyrelsen.

7 §

Kommunen sköter övervakningen enligt denna lag inom sitt område. Uppgiften sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar, som kommunen förordnar och som nedan i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet kan överföra sin beslutanderätt på en tjänsteinnehavare som lyder under organet.

3 kap.

Livsmedelshygieniska krav på fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter

8 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa.

9 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter skall härstamma från sådana djur som har fångats, fötts upp och rengjorts under sådana förhållanden vilka inte genom förmedling av en fiskerivara eller en bearbetad eller beredd produkt medför hälsorisker för människor.

4 kap.

Krav på anläggningar och fiskefartyg samt deras verksamhet

Godkännande och registrering av anläggningar samt krav på deras verksamhet

10 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall godkänna eller registrera en anläggning innan verksamheten vid den inleds och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. Godkännande och registrering sker på ansökan.

Andra anläggningar än auktionshallar och partihandelsplatser skall godkännas. En förutsättning för godkännande är att kommunen har konstaterat att anläggningen uppfyller de krav som ställs i denna lag och med stöd av den. Auktionshallar och partihandelsplatser skall registreras. En förutsättning för registrering är att sökanden på ett tillförlitligt sätt har visat att anläggningen uppfyller de krav som ställs i denna lag och med stöd av den.

Anläggningen skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör.

11 §

Anläggningarna skall vara så utformade, ha sådan utrustning och fungera på ett sådant sätt att vid dem kan hanteras och produceras sådana fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter som uppfyller hygienkraven för livsmedel enligt denna lag.

12 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och de föreskrifter som meddelas med stöd av den.

Anläggningars egenkontroll

13 §

Anläggningarna skall se till att det inte i dem uppkommer sådana missförhållanden i fråga om livsmedelshygienen som medför hälsorisker.

I detta syfte skall anläggningarna på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Livsmedelsverket och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall inom sitt behörighetsområde bistå den kommunala övervakningsmyndigheten vid godkännandet av egenkontrollsystemet, om övervakningsmyndigheten så begär.

Anläggningarna skall se till att den kommunala övervakningsmyndigheten har tillgång till kontrollresultaten. De skall omedelbart meddela den kommunala övervakningsmyndigheten sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådana fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

Krav som gäller fiskefartyg

14 §

Fiskefartygen skall ha tillräckliga utrymmen och tillräcklig utrustning för hantering av fiskerivaror. Fartygen skall även i övrigt vara utformade så och ha en sådan utrustning att de lämpar sig för sitt ändamål. Fiskerivarorna skall i alla hanteringsled hanteras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet är så hög som möjligt.

Med tanke på övervakningen skall kommunen registrera alla sådana fiskefartyg där fångsten förvaras längre än 24 timmar och som antingen är försedda med frysningsanläggningar eller med ett kylsystem som baserar sig på havsvattensbehållare. Den som äger eller innehar ett sådant fartyg skall anmäla fartyget för registrering hos den kommunala övervakningsmyndigheten innan fartyget tas i bruk.

På fabriksfartyg tillämpas dessutom stadgandena om anläggningar enligt denna lag.

Transport, hantering och märkning

15 §

Vid transport av levande fisk och andra levande fiskerivaror skall dessa hanteras så att de livsmedel som fås av dem har så hög kvalitet som möjligt.

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter skall transporteras från den enhet där djur har uppfötts och mellan anläggningarna så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden är så hög som möjligt.

16 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter får bearbetas, beredas, kylas, frysas, förpackas och lagras endast vid godkända eller registrerade anläggningar och på fabriksfartyg som uppfyller kraven i 14 §.

Vid anläggningen eller på fartyget skall fiskerivarorna samt bearbetade och beredda produkter av dem vid behov märkas för att det skall vara möjligt att identifiera dem.

5 kap.

Tillsyn

Anläggningarnas skyldighet att lämna hjälp

17 §

Anläggningarna skall på egen bekostnad lämna tillsynsmyndigheterna den hjälp som behövs för tillsynen.

Anläggningarna skall på egen bekostnad ta de prov som behövs för tillsynen och som den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion

18 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsynen.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

19 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs.

Vad 1 mom. stadgar om finska myndigheters

rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Rätt att få och undersöka prov

20 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov på fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter i olika hanteringsled som behövs för de undersökningar som tillsynen kräver. Tillsynsmyndigheterna har även rätt att inspektera den utrustning, de redskap och utrymmen som används i verksamheten.

I fråga om provtagningen och undersökningen av prov iakttas i övrigt vad som stadgas eller bestäms med stöd av livsmedelslagen (526/41).

Föreskrifter och förbud

21 §

Om en anläggning eller ett fiskefartyg eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall den kommunala övervakningsmyndigheten uppmana den som saken gäller att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid meddela de föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

22 §

Om en fiskerivara eller en bearbetad eller beredd produkt eller hanteringen, lagringen eller transporten av dem eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att fiskerivaran eller den bearbetade eller beredda produkten överlåts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid bestämma vad som skall ske med ifrågavarande fiskerivara eller bearbetade eller beredda produkt.

23 §

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen eller fartyget fatta det beslut som avses i 21 och 22 §§. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om beslutet.

24 §

Innan ett beslut enligt 21—23 §§ fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

25 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan förena ett beslut eller en föreskrift som meddelas med stöd av 21—23 §§ med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/90).

Omhändertagande

26 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta en fiskerivara eller en bearbetad eller beredd produkt, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 21—23 och 25 §§ inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen eller fartyget. Utöver vad som denna lag i övrigt stadgar om omhändertagande skall dessutom 23 och 24 §§ tillämpas på brådskande åtgärder.

27 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt delgivning av beslutet gäller i tillämpliga delar 24 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

28 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda eller sälja den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När beslutet fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan fastställa en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som övervakningsmyndigheten bestämmer. Om ägaren inte iakttar den fastställda tiden, kan den kommunala övervakningsmyndigheten besluta om tvångsutförande.

29 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit fiskerivaror eller bearbetade eller beredda produkter vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Denna kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras, om hälsoskäl kräver det.

30 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer vad som skall ske med omhändertagen eller beslagtagen egendom, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det inte finns hälsomässiga hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När beslut fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande eller registrering av en anläggning

31 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpts trots uppmaning av den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den kommunala tillsynsmyndigheten förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet eller registreringen av anläggningen kan temporärt återkallas helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den kommunala övervakningsmyndigheten återkalla godkännandet eller registreringen av anläggningen.

Tillsynen över de stadganden som gäller hushållsvatten och hälsotillståndet hos personalen vid en anläggning

32 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag övervakar att det hushållsvatten som används vid en anläggning eller på ett fartyg och hälsotillståndet hos den personal som där hanterar fiskerivaror eller bearbetade eller beredda produkter uppfyller kraven i de lagar som nämns i 3 § och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Vad som ovan i detta kapitel stadgas om kraven enligt denna lag gäller i fråga om hushållsvatten samt hälsotillståndet hos den personal som hanterar fiskerivaror eller bearbetade eller beredda produkter vid en anläggning eller på ett fartyg de krav som uppställs i

de lagar som nämns i 3 § och i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

6 kap.

Ändringssökande

Rättelseförfarande och besvär

33 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Den som är missnöjd med en kommunal tjänsteinnehavares beslut har rätt att få beslutet prövat av den nämnd eller det organ som avses i 7 §. Yrkande på rättelse av ett beslut skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det den som saken gäller fick del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur beslutet skall föras till organet för prövning.

34 §

Ändring i ett beslut som den nämnd eller det organ som avses i 7 § har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet.

Ett beslut av den tullmyndighet eller annan myndighet som har utfört en import- eller exportkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

35 §

I ett beslut som fattas med stöd av 21—23, 25, 26, 28—31, 33, 34 eller 47 § kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan ett rättelseyrkande har behandlats, om inte besvärsinstansen eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Besvär eller rättelseyrkande skall behandlas i brådskande ordning.

7 kap.

Straffstadganden

Straffstadganden

36 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder fiskerivaror eller bearbetade eller beredda produkter som livsmedel eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de föreskrifter som meddelats med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning eller på ett sådant fartyg som inte har godkänts eller registrerats enligt denna lag eller vars godkännande eller registrering har återkallats temporärt eller helt, eller utan ett på behörigt sätt godkänt egenkontrollsystem,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag, eller

4) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i 1—3 punkten nämnd, i denna lag avsedd verksamhet

skall för *brott mot fiskhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheten behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

37 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 40 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt fiskhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för nämnda brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

38 §

Fiskerivaror eller bearbetade eller beredda produkter som hanteras, transporteras, importeras eller exporteras i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 36 eller 37 § medfört och de föremål eller

annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas i övrigt 2 kap. 16 § strafflagen.

8 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

39 §

Kommunen kan uppbära avgift av en anläggning för godkännande eller registrering enligt denna lag samt för registrering av fartyg. Kommunen kan också uppbära avgift för tillsyn över anläggningar som exporterar fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter av dem utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till den del exporten på yrkande av mottagarlandet kräver en mer täckande tillsyn än normalt. Avgift kan även uppbäras för godkännande av ett egenkontrollsystem. Avgifterna uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt.

Avgifterna får indrivas utan dom eller utslag i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Tystnadsplikt

40 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som 1 mom. stadgar hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,

3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag, eller

4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

41 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett riksomfattande register över alla godkända och registrerade anläggningar samt registrerade fiskefartyg. Den kommunala övervakningsmyndigheten för ett register över de anläggningar som den övervakar och de fiskefartyg som den har registrerat. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag iakttas.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den har godkänt och registrerat samt de fartyg som den har registrerat för numrering och införande i det riksomfattande registret. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall också till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel lämna sådana andra uppgifter ur sitt register över anläggningar och fartyg som anstalten bestämmer.

Statsandel

42 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas dock inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

43 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar de föreskrifter som verkställigheten av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter och som gäller

1) livsmedelshygieniska krav för fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter,

2) livsmedelshygieniska krav för bearbetning, beredning, kylning, frysning, förpackning, lagring och transport av fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter,

3) godkännande av anläggningar, registrering av auktionshallar och partihandelsplatser samt registrering av fiskefartyg,

4) livsmedelshygieniska krav för anlägg-

ningar och fiskefartyg och för deras utrustning och verksamhet samt om ordnande av egenkontroll och om utbildning för anläggningens personal till den del som gäller egenkontroll,

5) de anmälningar som en anläggning skall lämna till tillsynsmyndigheterna,

6) ordnande av den tillsyn och de inspektioner som myndigheterna sköter,

7) behörighetskraven för tillsynsmyndigheterna till den del dessa beror på kraven i de bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som gäller veterinära frågor,

8) högsta tillåtna mängder främmande ämnen i fiskerivaror, metoderna för undersökning av dem samt referenslaboratorier,

9) märkning av fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter samt de intyg och handlingar som skall åtfölja dem, samt

10) numrering av anläggningarna samt de register som skall föras över dem och över fiskefartygen och de uppgifter som skall lämnas till myndigheterna.

Import och export

44 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter får importeras, om varan uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och de handlingar som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller varor från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

45 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enlig nämnda avtal.

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall dessutom uppfylla kraven i respektive mottagarland.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

46 §

Import- och exportövervakningen av fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter sköts av tullmyndigheterna samt, så som bestäms genom förordning, av andra statliga myndigheter som nämns i denna lag.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

47 §

Fiskerivaror samt bearbetade och beredda produkter som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad den myndighet som utfört kontrollen bestämmer exporteras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Den som importerar eller exporterar varan svarar för kostnaderna för åtgärderna.

Den myndighet som utför import- eller exportkontrollen kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid kontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

48 §

Kommunen skall ordna tillsynen över an-

läggningarna så att om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de sundhetsintyg som behövs för exporten utfärdas av en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen eller, om uppgifterna enligt denna lag sköts av en samkommun, till samkommunen.

Kommuner och samkommuner kan även ingå avtal om att en uppgift som enligt 1 mom. hör till kommunens eller samkommunens veterinär kan anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att handhas under tjänsteansvar.

Närmare stadganden

49 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

Genom förordning kan stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

9 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

50 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

51 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid ikraftträdandet. I fråga om ärenden som gäller godkännande av en anläggning som livsmedelslokal kan sökanden begära att anläggningen skall godkännas eller registreras enligt denna lag i stället för enligt det förfarande som ingår i hälsovårdslagen.

52 §

De anläggningar och fiskefartyg som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detsamma gäller sådana anläggningar vilkas ansökan om att bli godkända som livsmedelslokaler är anhängiga när denna lag träder i kraft, om ansökan enligt 51 § avgörs med stöd av hälsovårdslagen.

53 §

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen skall av den kommunala övervakningsmyndigheten konstateras vara godkänd eller registrerad enligt denna lag efter att den kommunala övervakningsmyndigheten har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och föreskrifter som utfärdas och meddelas med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande enligt denna lag eller göra en registreringsanmälan.

Genom förordning stadgas om den tidpunkt före vilken de fartyg som skall registreras enligt denna lag skall anmälas till den kommunala övervakningsmyndigheten för registrering.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 1 mom. har godkänt eller registrerat utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

Helsingfors den 6 maj 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Nr 481

Förordning

om införande av fiskhygienlagen

Given i Helsingfors den 10 juni 1994

På föredragning av jord- och skogsbruksministern stadgas med stöd av 50 § 1 mom., 52 § och 53 § 2 mom. fiskhygienlagen av den 6 maj 1994 (330/94):

1 §

Fiskhygienlagen av den 6 maj 1994 (330/94) träder i kraft den 1 juli 1994.

2 §

De anläggningar som avses i 52 § fiskhygienlagen skall uppfylla kraven enligt fiskhygienlagen före utgången av år 1995. Fiskefartygen skall uppfylla kraven enligt fiskhygienlagen då lagen träder i kraft.

För att få tillgodoräkna sig den övergångsperiod som avses i 1 mom. skall anläggningen lämna in en ansökan om detta till den kommunala övervakningsmyndigheten så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer närmare.

3 §

De fiskefartyg som enligt 14 § 2 mom. fiskhygienlagen skall registreras skall anmälas till den kommunala övervakningsmyndigheten för registrering senast den 30 juni 1994. Anmälan skall göras till övervakningsmyndigheten i den kommun där fartyget har hemort.

4 §

Denna förordning träder i kraft den 17 juni 1994.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 10 juni 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 91/492/EEG, rådets direktiv 91/493/EEG, Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 N:o 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/48/EEG, kommissionens beslut 92/92/EEG, kommissionens beslut 93/25/EEG, kommissionens beslut 93/51/EEG, kommissionens beslut 93/54/EEG.

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1994 Utgiven i Helsingfors den 29 juni 1994 **Nr 511—517**

INNEHÅLL

Nr		Sidan
511	Kötthygienlag	1381
512	Förordning om verkställighet av kötthygienlagen	1394
513	Förordning om besiktning av fjäderfäkött	1396
514	Förordning om besiktning av renkött	1398
515	Förordning om besiktning av kött av vilt och kaninkött	1400
516	Förordning om statens köttbesiktningspersonal	1402
517	Äggprodukthygienlag	1404

Nr 511

Kötthygienlag

Given i Nådendal den 28 juni 1994

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror som är avsedda som livsmedel.

2 §

Denna lag tillämpas på

1) besiktning av kött från nötkreatur och hästdjur som hålls som husdjur samt av kött från svin, får och get och den övervakning som hänför sig härtill, samt

2) hygienen vid tillverkning och hantering av köttvaror, för vilka har använts kött från sådana djur som nämns i 1 punkten, innan varorna kommer ut i detaljhandeln, och på den övervakning som hänför sig härtill.

Genom förordning kan stadgas om tillämpningen av denna lag på kött från andra djur än sådana som nämns i 1 mom. 1 punkten och på köttvaror av sådant kött. I de fall då avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) det förutsätter kan härvid genom förordning utfärdas stadganden som avviker från 3, 13—22 och 24 §§.

3 §

Denna lag gäller inte kött som producenten använder i sitt privata hushåll.

4 §

Denna lag gäller inte detaljhandel med kött och köttvaror, utom i fråga om köttbesiktningstvång.

Jord- och skogsbruksministeriet kan dock, utan hinder av 1 mom., meddela regionala begränsningar för saluhållande av kött och köttvaror som gäller

1) kött och köttvaror från småskaliga anläggningar, och

RP 49/94
JsUB 11/94
Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 64/433/EEG, ändr. 91/497/EEG, rådets direktiv 71/118/EEG, rådets direktiv 77/99/EEG, rådets direktiv 86/469/EEG, rådets direktiv 88/657/EEG, rådets direktiv 91/495/EEG, rådets direktiv 91/498/EEG
Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/5/EEG, rådets direktiv 92/45/EEG, rådets direktiv 92/110/EEG, rådets direktiv 92/116/EEG, rådets direktiv 92/120/EEG

2) kött från djur som nödslaktats samt villkorligt godkänt kött och köttvaror som tillverkats av sådant kött.

5 §

Med undantag för besiktningstvånget gäller denna lag inte hantering av kött och köttvaror

1) i privata hushåll,

2) i detaljhandeln i lokaler intill försäljningsställen, om köttet eller köttvarorna säljs direkt från dessa försäljningsställen till konsumenterna, och

3) i storkök, om köttet eller köttvarorna säljs eller levereras direkt till den slutliga konsumenten.

Denna lag tillämpas inte på transport av kött och köttvaror från partiaffärer.

Förhållande till andra författningar samt definitioner

6 §

Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna stadgas i hälsovårdslagen (469/65). Om de krav som gäller hälsotillståndet hos personalen vid anläggningarna stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86).

Om livsmedel och förnödenheter som kommer i kontakt med livsmedel gäller vad som i livsmedelslagen (526/41) stadgas om dem, till den del något annat inte följer av denna lag.

Om bekämpande och förebyggande av djursjukdomar stadgas i lagen om djursjukdomar (55/80). Om de djurskyddskrav som skall iakttas vid transport, behandling och slaktning av slaktdjur stadgas i djurskyddslagen (91/71).

Om förebyggande av ohälsa på grund av medicinsk behandling av djur stadgas i lagen om medicinsk behandling av djur (402/90).

7 §

I denna lag avses med

1) *kött* alla delar av djur som är lämpliga som livsmedel,

2) *köttvaror* varor som helt eller delvis är tillverkade av kött och avsedda som livsmedel; jord- och skogsbruksministeriet fastställer närmare vilka varor som är köttvaror enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3) *anläggning*

a) slakterier,

b) kötthanteringsinrättningar, varmed avses styckningsanläggningar samt anläggningar där malet kött, kött i stycken på mindre än 100 gram och köttberedningar hanteras,

c) andra enheter där kött och köttvaror hanteras samt

d) småskaliga anläggningar, varmed avses slaktplatser eller andra anläggningar där mängden djur som slaktas eller kött eller köttvaror som hanteras per vecka eller år inte överstiger den maximimängd som jord- och skogsbruksministeriet fastställer,

4) *anläggningsövervakare* statens besiktningsveterinär samt kommunal tjänsteinnehavare som utövar tillsyn över och utför inspektioner vid anläggningarna enligt denna lag, och

5) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheterna, den kommunala övervakningsmyndighet som avses i 11 § 1 mom. och anläggningsövervakaren.

Vad som i denna lag stadgas om anläggningar gäller på motsvarande sätt småskaliga anläggningar, om inte något annat nämns i stadgandet i fråga.

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

8 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

9 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel leder tillsynen över att denna lag iakttas.

10 §

Inom ett län ankommer ledningen av tillsyn och inspektion enligt denna lag på länsstyrelsen.

11 §

Den verksamhet som enligt denna lag ankommer på kommunen sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar som kommunen förordnar och som i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet

kan överföra sin beslutanderätt på en tjänsteinnehavare som lyder under organet i ärenden som nämns i beslutet.

Kommuner och samkommuner kan även ingå avtal om att en uppgift som enligt denna lag hör till kommunens eller samkommunens veterinär kan anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att handha under tjänstemannaansvar.

12 §

För övervakningen och utförandet av inspektioner enligt denna lag i slakterier och i inrättningar som finns i samband med dem har staten i sin tjänst besiktningsveterinärer i tjänsteförhållande och besiktningsassistenter i arbetsavtalsförhållande.

Om ordnandet av den tillsyn över anläggningarna och den köttbesiktning som ankommer på staten stadgas närmare genom förordning.

3 kap.

Krav på anläggningar och deras verksamhet

Godkännande av anläggningar samt krav som gäller dem

13 §

En anläggning skall godkännas innan den tas i bruk som ny och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. En anläggning skall godkännas, om den uppfyller kraven i denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser. Dessutom skall de krav beaktas som avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet uppställer för godkännande av anläggningar. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov föreskrifter om omständigheter i anknytning till godkännande av anläggningar enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner slakterierna och inrättningar som finns i samband med dem. Den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner övriga anläggningar. Godkännande sker på ansökan.

Beroende på vilken myndighet som har godkänt anläggningen skall anläggningen meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör.

14 §

En anläggning och verksamheten vid den samt verksamhetsmiljön skall vara sådan att den livsmedelshygieniska kvaliteten på det kött och de köttvaror som hanteras vid anläggningen inte försämras och att den livsmedelshygieniska kvaliteten på de köttvaror som tillverkas är så hög som möjligt.

15 §

Anläggningen skall se till att uppkomsten av livsmedelshygieniska missförhållanden vid den förhindras. I detta syfte skall anläggningen på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall bistå de ovan nämnda myndigheterna vid godkännandet av egenkontrollsystem om myndigheterna i fråga så begär.

Anläggningen skall se till att anläggningsövervakaren har tillgång till resultaten av egenkontrollen. Anläggningen skall omedelbart meddela anläggningsövervakaren sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådant kött och sådana köttvaror som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

16 §

Den myndighet som godkänner en anläggning skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser.

17 §

Anläggningen skall på egen bekostnad föra bok över de djur som slaktas vid anläggningen, sjukdomsfrekvensen hos djuren, resultaten av köttbesiktningen samt kött och köttvaror som levereras till och från anläggningen. Av bokföringen skall framgå varifrån slaktdjuret, köttet eller köttvaran har levererats till anläggningen. Av bokföringen skall även framgå vart kött och köttvaror har levererats från anläggningen.

Slakteriet och slaktplatsen skall på egen bekostnad meddela producenten de uppgifter som samlats in i samband med köttbesiktningen och som gäller slaktade djur.

Slaktning och behandling av slaktdjur

18 §

Djuren skall slaktas i ett slakteri eller på en slaktplats, om inte jord- och skogsbruksministeriet bestämmer något annat när det gäller nödslakt.

I slakteriet och på slaktplatsen samt under transporten dit skall djuren behandlas så att kvaliteten på det kött som fås av dem är så hög som möjligt. Djuren skall slaktas så att kvaliteten på det kött som fås av dem hela tiden är så hög som möjligt.

Djurens ursprung skall vid behov kunna utredas.

19 §

För utredande av förekomsten av andra främmande ämnen än rester av läkemedel har länsveterinären samt en veterinär som länsstyrelsen eller anstalten för veterinärmedicin och livsmedel förordnat rätt att utan ersättning ta behövliga prover av djuren på en djurhållningsenhet samt av djurstallen och fodermedlen. Prover av djurstallen och fodermedlen kan också tas av någon annan person som länsstyrelsen eller anstalten för veterinärmedicin och livsmedel förordnat och som har sådan kompetens som åtgärden förutsätter. Den som avses ovan i detta moment har rätt att få tillträde till de utrymmen där djur hålls.

Den som äger eller innehar djur är skyldig att biträda vid provtagningen och lämna de uppgifter som behövs för provtagningen och undersökningen. Undersökningsresultaten skall meddelas djurets ägare eller innehavare.

20 §

Den som äger eller innehar ett djur skall skriftligen meddela slakteriet eller slaktplatsen följande uppgifter när han levererar djuret till slaktning:

1) uppgifter om sjukdom som djuret lider av och andra omständigheter som eventuellt kan inverka skadligt på det kött som fås av djuret,

2) i fråga om djur som fått medicinering de uppgifter som nämns i 6 § lagen om medicinsk behandling av djur samt

3) uppgifter om främmande ämnen som vid köttbesiktningen eller någon annan undersökning tidigare har påträffats hos något annat djur från samma djurhållningsenhet.

Slakteriet eller slaktplatsen skall förmedla uppgifterna enligt 1 mom. till den veterinär som utför köttbesiktningen.

Om djuret besiktigas levande någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats, skall den som äger eller innehar djuret meddela den veterinär som utför besiktningen de uppgifter som nämns i 1 mom.

Allmänna krav som gäller den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror samt hantering, transport och märkning av kött och köttvaror

21 §

Kött och köttvaror skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa. Det kött som används för tillverkning av köttvaror skall vara godkänt vid köttbesiktningen och även i övrigt tjänligt som livsmedel.

Kött och köttvaror som är avsedda som livsmedel får hanteras endast vid en godkänd anläggning. Köttvarorna skall tillverkas med iakttagande av god tillverkningssed.

Kött och köttvaror skall hanteras och transporteras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden hålls på en hög nivå.

22 §

Kött skall märkas i samband med köttbesiktningen och styckningen samt köttvaror i samband med tillverkningen.

De stämplar och sigill som används vid märkningen av kött och köttvaror skall förvaras på anläggningen i anläggningsövervakarens förvar. Endast anläggningsövervakaren får beställa de stämplar och sigill som skall användas vid märkning av kött och köttvaror vid anläggningen. Han övervakar användningen av stämplar och sigill samt dessutom användningen av hälsomärkta etiketter och innerförpackningar.

4 kap.

Köttbesiktning och tillsyn över anläggningarna

Köttbesiktning

23 §

Kött som är avsett som livsmedel skall

besiktigas så som stadgas och bestäms i denna lag och med stöd av den.

Genom förordning kan stadgas om undantag från köttbesiktningstvång. Genom förordning kan härvid även stadgas om till vilka delar denna lag skall tillämpas på sådant kött som inte omfattas av nämnda köttbesiktningstvång.

24 §

Köttbesiktning utförs i ett slakteri eller på en slaktplats, om inte jord- och skogsbruksministeriet till den del som gäller den besiktning av levande djur som ingår i köttbesiktningen bestämmer något annat.

I ett slakteri utförs köttbesiktningen av statens besiktningsveterinär. På en slaktplats utförs köttbesiktningen av en legitimerad veterinär som är kommunal tjänsteinnehavare och som i denna lag kallas kommunal besiktningsveterinär.

Kommunen skall ordna den besiktning av levande djur som ingår i köttbesiktningen, om besiktningen med stöd av en bestämmelse som utfärdats enligt 1 mom. utförs någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats. Besiktningen utförs av en kommunal besiktningsveterinär.

25 §

Den veterinär som utför köttbesiktning i ett slakteri eller på en slaktplats skall vid behov även sörja för att de uppgifter som enligt lagen om djursjukdomar och djurskyddslagen samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ankommer på besiktningsveterinären fullgörs.

Tillsynen över anläggningarna

26 §

Slakterierna och de inrättningar som finns i samband med dem övervakas av statens besiktningsveterinär. Övriga anläggningar övervakas av en kommunal tjänsteinnehavare som kommunen har förordnat för uppgiften. Den tillsyn som ankommer på kommunen skall ordnas så att slaktplatser, kötthanteringsinrättningar och kyl- och fryslager övervakas av en legitimerad veterinär, som är kommunal tjänsteinnehavare.

27 §

Vid köttbesiktningen och övervakningen av anläggningarna kan en veterinär i tjänsteförhållande enligt 24 och 26 §§ biträdas av assisterande personal.

28 §

Anläggningen skall på egen bekostnad se till att besiktningsveterinären och anläggningsövervakaren samt den assisterande personalen får tillgång till den extra arbetskraft, annan hjälp, de redskap samt de lokaliteter och personalrum som behövs för köttbesiktningen och tillsynen.

Anläggningen skall på egen bekostnad ta de prov som behövs för tillsynen och som tillsynsmyndigheten bestämmer.

När besiktning av levande djur utförs någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats ankommer den skyldighet som nämns i 1 mom. på den som överlämnar djuret till besiktning.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion samt rätt att få och undersöka prov

29 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsyn enligt denna lag.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

30 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen enligt denna lag förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs.

Vad som 1 mom. stadgar om finska myndigheters rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

31 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov på kött och köttvaror i olika hanteringsled som behövs för de undersökningar som tillsynen kräver. Ovan

nämnda myndigheter har även rätt att inspektera den utrustning, de redskap och utrymmen som används i verksamheten.

I fråga om provtagningen och undersökningen av prov iakttas vad som stadgas eller bestäms med stöd av livsmedelslagen (526/41).

Om provtagning i samband med köttbesiktningen bestäms särskilt.

Föreskrifter och förbud

32 §

Om en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall anläggningsövervakaren uppmana anläggningen att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan meddela sådana föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

33 §

Om kött eller en köttvara eller hanteringen eller transporten av dem eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att köttet eller köttvaran överlåts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel. Behörig myndighet kan härvid bestämma vad som skall ske med köttet eller köttvaran. I samband härmed skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen meddela en sådan föreskrift eller ett sådant förbud som avses i 32 § och ovan i 1 mom. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om föreskriften eller förbudet.

34 §

Innan ett beslut enligt 32 eller 33 § fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

35 §

Länsstyrelsen kan förena en föreskrift eller ett förbud som statens besiktningsveterinär har meddelat med stöd av 32 eller 33 § med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande. Den kommunala övervakningsmyndigheten har motsvarande rätt i fråga om en föreskrift eller ett förbud som den eller den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen har meddelat.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande av kött eller köttvaror

36 §

Den statliga besiktningsveterinär som övervakar en anläggning eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta kött eller köttvaror, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 32, 33 eller 35 § inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Utöver vad som denna lag i övrigt stadgar om omhändertagande skall dessutom 33 § 2 mom. tillämpas på brådskande åtgärder.

37 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt meddelande av beslutet gäller i tillämpliga delar 34 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

38 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den myndighet som har fattat beslut om omhändertagande bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda eller sälja den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. I brådskande fall kan det ovan nämnda beslutet fattas av den kommunala tjänsteinnehavare, som övervakar anläggningen. Då gäller 33 § 2 mom. och 34 §. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När beslutet fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

I beslutet om omhändertagande kan fastställas en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som statens besiktningsveterinär eller den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan det bestämmas att åtgärderna skall vidtas på näringsidkarens bekostnad. Beslut om tvångsutförande fattas av länsstyrelsen när det gäller en föreskrift som statens besiktningsveterinär har meddelat och av den kommunala övervakningsmyndigheten när det gäller en föreskrift som den har meddelat.

39 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit kött eller köttvaror vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Den statliga besiktningsveterinären eller den kommunala övervakningsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras om hälsoskäl kräver det.

40 §

Den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer vad som skall ske med kött eller köttvaror som omhändertagits eller beslagtagits, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det med hänsyn till hälsoskäl inte finns hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När beslut fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande av en anläggning

41 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpts trots uppmaning av den statliga besiktningsveterinär som övervakar anläggningen eller den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den myndighet som godkänt anläggningen förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet av anläggningen kan temporärt återkallas helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den myndighet som godkänt anläggningen återkalla godkännandet av anläggningen.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall vidta de åtgärder som avses i 1 och 2 mom. på uppmaning av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Tillsynen över de stadganden som gäller det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos personalen vid en anläggning

42 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kon-

trollerar att det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos den personal som där hanterar kött eller köttvaror uppfyller kraven i hälsovårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar samt i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder i detta kapitel tillämpas även då det vatten som används vid en anstalt eller då hälsotillståndet hos personal som där hanterar kött eller köttvaror inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställts med stöd av dem. Behörig statlig besiktningsveterinär eller den kommunala övervakningsmyndigheten skall underrätta de tillsynsmyndigheter som avses i hälsovårdslagen eller lagen om smittsamma sjukdomar om ovan avsedda brister för vidtagande av de övriga åtgärder dessa eventuellt anser vara behövliga.

5 kap.
Ändringssökande

Sökande av ändring i beslut av statens besiktningsveterinär

43 §

Ändring i ett beslut av statens besiktningsveterinär kan sökas genom besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet.

Ett skriftligt köttbesiktningsbeslut skall utfärdas endast om köttets ägare eller innehavare eller producenten ber om det. I beslutet skall härvid de skäl på vilka beslutet grundar sig anges och till beslutet skall fogas besvärsanvisning.

Ändring i ett köttbesiktningsbeslut får sökas av köttets ägare eller innehavare eller producenten. Ett köttbesiktningsbeslut skall iakttas trots att besvär har anförts.

Sökande av ändring i beslut av en kommunal myndighet

44 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att få beslutet prövat av den nämnd eller det organ som avses i 11 § 1 mom. Ett sådant rättelseyrkande skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det beslutet delgavs. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur rättelseyrkandet skall föras till det kommunala organet för prövning.

Ändring i ett beslut som den kommunala nämnd eller det kommunala organ som avses i 11 § 1 mom. har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet.

Utan hinder av 1 och 2 mom. skall stadgandena i 43 § iakttas när det gäller ett köttbesiktningsbeslut som den kommunala besiktningsveterinären har utfärdat och sökande av ändring i ett sådant beslut. Om besiktningen av levande djur har utförts någon annanstans än i ett slakteri eller på en slaktplats skall det köttbesiktningsbeslut som gäller besiktning av levande djur emellertid alltid utfärdas skriftligt.

Sökande av ändring i beslut av någon annan myndighet

45 §

Ändring i ett beslut som länsstyrelsen och anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden genom anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Ett beslut av den tullmyndighet som har utfört en importkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

46 §

I ett beslut som fattas med stöd av 32, 33, 35, 36, 38—41, 43—45 och 60 §§ kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan rättelseyrkandet har behandlats, om inte den kommunala övervakningsmyndighet som behandlar rättelseyrkandet eller besvärsinstansen bestämmer något annat. Rättelseyrkande och besvär skall behandlas i brådskande ordning.

6 kap.
Straffstadganden

Straffstadganden

47 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder kött eller köttvaror som livsme-

del eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som meddelats med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning som inte har godkänts enligt denna lag eller vars godkännande har återkallats temporärt eller helt eller utan ett på behörig sätt godkänt egenkontrollsystem,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag,

4) trots uppmaning av anläggningsövervakaren underlåter att föra bok eller lämna uppgifter enligt 17 § eller lämna meddelande enligt 20 § eller

5) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i 1—4 punkten nämnd, i denna lag avsedd verksamhet

skall för *brott mot kötthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheterna behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

48 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 53 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt kötthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock stadgandena i 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

49 §

Kött eller köttvaror som hanteras, transporteras, importeras, exporteras eller saluhålls i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 47 och 48 §§ medfört och de föremål eller annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas 2 kap. 16 § strafflagen.

7 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

50 §

Staten får uppbära avgift av en anläggning för sådan köttbesiktning, sådan tillsyn över anläggningen och de undersökningar dessa förutsätter samt sådant godkännande av anläggningen eller dess egenkontrollsystem som enligt denna lag ankommer på staten. Avgift kan även uppbäras för sådan rådgivning som gäller en anläggnings byggnadsplan och som är mera omfattande än normalt. Vid bestämmandet av avgifterna skall lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) iakttas, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

51 §

Kommunen kan uppbära avgift av en anläggning för följande uppgifter enligt denna lag:

1) godkännande av en anläggning och dess egenkontrollsystem samt granskning av de ansökningshandlingar som skall tillställas EFTA:s övervakningsmyndighet,

2) köttbesiktning samt undersökningar och tillsyn i samband därmed,

3) tillsyn över kötthanteringsinrättningar och frys- och kyllager till den del tillsynen inte överskrider den tillsyn som förutsätts i de föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet meddelar med stöd av 56 §,

4) tillsyn över en anläggning som exporterar kött och köttvaror utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till den del exporten på yrkande av mottagarlandet förutsätter en mera omfattande tillsyn än normalt samt

5) rådgivning som gäller anläggningars byggnadsplaner och som är mera omfattande än normalt.

För sådan besiktning av levande djur som hänför sig till köttbesiktningen och utförs

någon annanstans än i en anläggning kan kommunen uppbära avgift av den som överlämnar djuret till besiktning.

Avgifterna enligt 1 och 2 mom. uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt. Avgifterna får bestämmas så att de högst motsvarar självkostnadsvärdet. Avgifterna får indrivas utan dom eller beslut i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

52 §

Vid bestämmandet av avgifterna för import- och exportkontroll skall lagen om grunderna för avgifter till staten iakttas, om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

Tystnadsplikt

53 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen eller av en undersökning enligt 19 § har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som 1 mom. stadgar hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,

3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag eller

4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som Finland har antagit, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

54 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett register över alla godkända anläggningar. Kommunen för ett register över de anläggningar som den övervakar. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att denna lag iakttas.

Kommunen skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel sådana uppgifter ur sitt register som anstalten bestämmer.

Statsandel

55 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas dock inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

56 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om

1) godkännande av anläggningar, livsmedelshygieniska krav för anläggningar, deras utrustning och verksamhet samt verksamhetsmiljö samt ordnande av anläggningens verksamhet och egenkontroll och utbildning för anläggningens personal i samband därmed,

2) anläggningarnas bokförings- och anmälningsskyldighet enligt denna lag samt de uppgifter som skall inhämtas om slaktdjuren och behandlingen av dem,

3) anmälningsskyldigheten enligt 20 §,

4) de åtgärder som krävs för att djuren skall kunna identifieras och den provtagning som avses i 19 §,

5) transport och behandling av slaktdjur samt slaktning,

6) köttbesiktning, bedömning av kött, hantering och förvaring av kött som godkänts och kött som kasserats vid köttbesiktningen samt bokföring i samband härmed,

7) livsmedelshygieniska krav för tillverkning av köttvaror samt för hantering och transport av kött och köttvaror,

8) tillsynen över anläggningarna och de tvätt- och desinfektionsmedel som skall användas vid dem,

9) behörighetskraven för den personal som biträder veterinären vid köttbesiktningen och tillsynen över anläggningarna,

10) märkning av kött och köttvaror samt de tillbehör som används vid märkningen,

11) de intyg och andra handlingar som skall åtföljа kött och köttvaror,

12) den livsmedelshygieniska kvaliteten på kött och köttvaror samt högsta tillåtna mängder främmande ämnen i kött och övervakningen av dem samt

13) förande av register enligt 54 § samt de uppgifter som skall införas i det och meddelas anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Sådana föreskrifter som avses i 1 mom. 8 och 9 punkten och som gäller kommunerna kan meddelas endast till de delar de är nödvändiga för att avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall kunna verkställas.

Import och export

57 §

Kött och köttvaror får importeras, om de uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och de handlingar som ministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom behövliga föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av kött och köttvaror, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller kött och köttvaror från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

58 §

Kött och köttvaror får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enligt nämnda avtal.

Utan hinder av 1 mom. skall kött och köttvaror som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet uppfylla kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, i den utsträckning som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, samt dessutom kraven i respektive mottagarland. Om mottagarstaten kräver särskilt godkännande av exportanläggning, skall anläggningen ansöka om sådant godkännande hos anstalten för veterinärmedicin och livsmedel. Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel kan återkalla ett godkännande av exportanläggning, om anläggningen inte längre uppfyller kraven i respektive mottagarstat.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

59 §

Import- och exportövervakningen av kött och köttvaror sköts av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt tullmyndigheterna.

Den besiktning av kött och köttvaror som ankommer på anstalten för veterinärmedicin och livsmedel kan även utföras av en legitimerad veterinär som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel bemyndigat. Den veterinär som har bemyndigats att utföra besiktningar står i denna uppgift under anstaltens för veterinärmedicin och livsmedel ledning och tillsyn och utför uppdraget under tjänstemannaansvar. Den veterinär som bemyndigats att utföra besiktningar har rätt att för besiktningen erhålla arvode och resekostnadsersättning så som därom stadgas särskilt.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

60 §

Kött och köttvaror som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller tullmyndigheten bestämmer, beroende på vilken myndighet som utfört kontrollen, expor-

teras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Importören eller exportören svarar för att åtgärderna vidtas och för kostnaderna för dem.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller tullmyndigheten kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid import- eller exportkontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

61 §

Kommunen skall ordna tillsynen över anläggningarna så att, om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de handlingar som behövs för exporten utfärdas av en veterinär i tjänsteförhållande.

Laboratorier

62 §

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner nationella referenslaboratorier enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet att utföra undersökningar av kött och köttvaror samt fastställer deras uppgifter.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner de laboratorier som får utföra undersökningar av främmande ämnen och mikrobiologiska undersökningar i samband med köttbesiktningen. Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett register över de laboratorier som den godkänner.

Handräckning

63 §

Polis- och tullmyndigheterna är skyldiga att på begäran av tillsynsmyndigheterna enligt denna lag ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Andra internationella avtal

64 §

Vad som denna lag stadgar om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller i tillämpliga delar andra internationella avtal som är förpliktande för Finland samt de stater som slutit avtalet i fråga.

Bemyndigande att utfärda förordning

65 §

Utan hinder av vad som stadgas ovan i denna lag kan genom förordning som avses i 2 § 2 mom. stadgas

1) att länsstyrelsen godkänner renslakterier och renslaktplatser samt ordnar köttbesiktning och övervakning enligt denna lag i renslakterier och på renslaktplatserna,

2) att för köttbesiktning som utförs i ett renslakteri eller på en renslaktplats samt för tillsynen över slakteriet och slaktplatsen uppbärs avgift av den näringsidkare som har begärt köttbesiktning,

3) att kommunen godkänner viltslakterier samt ordnar köttbesiktning och övervakning vid dem, om slaktningen inte sker i ett slakteri som anstalten för veterinärmedicin och livsmedel har godkänt, samt

4) om inspektioner på en lägenhet som levererar fjäderfä till slaktning och om bokföringsskyldigheten i anslutning till uppfödning av fjäderfä.

66 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

Genom förordning kan även stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

Ikraftträdelsestadganden

67 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

68 §

Genom denna lag upphävs lagen den 25 mars 1960 om köttbesiktning (160/60) jämte ändringar.

De beslut som jord- och skogsbruksministeriet och ministeriets veterinäravdelning har meddelat med stöd av lagen om köttbesiktning och de förordningar som utfärdats med stöd av den är dock fortfarande i kraft tills de ändras eller upphävs.

Övergångsstadganden

69 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid ikraftträdandet. Den myndighet som skall behandla ett ärende som gäller godkännande av anläggning bestäms dock enligt denna lag. I fråga om ärenden som gäller godkännande av en anläggning kan anläggningen härvid begära att den skall godkännas enligt denna lag i stället för enligt det förfarande som ingår i lagen om köttbesiktning eller hälsovårdslagen.

70 §

De anläggningar som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detsamma gäller sådana anläggningar vilkas ansökan om att bli godkända är anhängiga när denna lag träder i kraft, om ansökan enligt 69 § avgörs med stöd av lagen om köttbesiktning eller hälsovårdslagen.

Genom förordning kan även stadgas om exportbegränsningar för ovan nämnda övergångsperiod för kött och köttvaror som härstammar från i 1 mom. avsedda anläggningar.

71 §

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen eller en anläggning som har godkänts enligt lagen om köttbesiktning skall av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel eller den kommunala övervakningsmyndigheten konstateras vara godkänd enligt denna lag efter det att anstalten eller den kommunala övervakningsmyndigheten har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande enligt denna lag.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 1 mom. har godkänt utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

72 §

En veterinär som innan denna lag trädde i kraft har godkänts att besiktiga kött och köttvaror som har införts till landet får utan särskilt bemyndigande fortsätta med denna uppgift efter det att lagen trätt i kraft, om inte anstalten för veterinärmedicin och livsmedel bestämmer något annat.

Nådendal den 28 juni 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Nr 512

Förordning

om verkställighet av kötthygienlagen

Given i Nådendal den 28 juni 1994

På föredragning av jord- och skogsbruksministern stadgas med stöd av 66 och 70 §§ kötthygienlagen av den 28 juni 1994 (511/94):

1 §

Övergångsperioder

De anläggningar som avses i 70 § 1 mom. kötthygienlagen (511/94) skall bringas i överensstämmelse med kraven i kötthygienlagen enligt följande:

1) slakterier där nötkreatur och hästdjur som hålls som husdjur samt svin, får eller getter slaktas samt styckningsanläggningar och kyl- och fryslager där kött från dessa anläggningar hanteras, före utgången av år 1997,

2) anläggningar där malet kött, kött i stycken på mindre än 100 gram och köttberedningar hanteras, före utgången av år 1996, och

3) anläggningar som tillverkar andra köttvaror än de som nämns i punkt 2, före utgången av år 1997.

Om övergångsperioderna för slakterier vid vilka hanteras kött av fjäderfä, renar och hägnat vilt samt viltkött och kaninkött stadgas särskilt.

2 §

Exportbegränsningar under övergångsperioder

Anläggningar som inte under den övergångsperiod som avses i 1 § uppfyller kraven i kötthygienlagen får inte under övergångsperioden exportera kött eller köttvaror till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa anläggningar får leverera kött och köttvaror till områden utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om mottagarstaten kräver särskilt godkännande av exportanläggning, skall anläggningen ansöka om sådant godkännande hos anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter som gäller regionala begränsningar för saluhållande av kött och köttvaror från småskaliga anläggningar.

3 §

Import- och exportövervakning

Veterinär- och livsmedelsavdelningen har till uppgift att utföra inspektioner och undersökningar av sådant kött och sådana köttvaror som förs in i landet. Tullmyndigheterna sköter de övriga åtgärderna i samband med import- och exportövervakningen som utförs inom tullområdet.

4 §

Behörig central myndighet som avses i EES-avtalet

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel är i ärenden som hör till kötthygienlagens tillämpningsområde behörig central myndighet

Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 64/433/EEG, ändr. 91/497/EEG, rådets direktiv 77/99/EEG, rådets direktiv 88/657/EEG, rådets direktiv 91/498/EEG
Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/5/EEG, rådets direktiv 92/120/EEG

enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Behörig central myndighet i fråga om restsubstanskontroll, som hör till kötthygienlagens tillämpningsområde, är dock jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet kan även överlåta uppgifter som anknyter till restsubstanskontrollen till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Nådendal den 28 juni 1994

5 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1994.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Nr 517

Äggprodukthygienlag

Given i Nådendal den 28 juni 1994

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på äggprodukter som är avsedda som livsmedel.

2 §

Denna lag tillämpas på

1) hantering, tillverkning, lagring och transport av äggprodukter som framställts av ägg av höns, ankor, gäss, kalkoner, pärlhöns eller vaktel och som är avsedda för allmän konsumtion, innan dessa äggprodukter kommer ut i detaljhandeln eller används för framställning av andra livsmedel,

2) de livsmedelshygieniska krav som ställs på äggprodukter avsedda för allmän konsumtion innan de kommer ut i detaljhandeln eller används för framställning av andra livsmedel, samt

3) de livsmedelshygieniska krav som ställs på ägg som används som råvara för äggprodukter samt på de krav som ställs på packning, förvaring och transport av dessa ägg.

3 §

Denna lag tillämpas inte på

1) privata hushåll,

2) livsmedel som framställts av äggprodukter,

3) ringa framställning av äggprodukter när äggprodukterna används som sådana för framställning av livsmedel som säljs direkt till konsumenten eller serveras på framställningsplatsen, och inte på

4) transport av äggprodukter från partiaffärer.

Förhållande till andra författningar och definitioner

4 §

Om de krav som gäller hälsotillståndet hos den personal som vid anläggningar hanterar äggprodukter stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86).

Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna stadgas i hälsovårdslagen (469/65).

5 §

I denna lag avses med

1) *äggprodukter* som livsmedel avsedda produkter som framställs av ägg av höns, ankor, gäss, kalkoner, pärlhöns eller vaktel eller som innehåller beståndsdelar av nämnda ägg eller blandningar av dessa sedan skal och hinnor avlägsnats, oberoende av om de är delvis blandade med andra livsmedel eller tillsatser; äggprodukterna kan vara flytande, konserverade, torkade, kristalliserade, frysta, djupfrysta eller koagulerade,

2) *anläggning* en produktionsanläggning som framställer och behandlar äggprodukter, samt

3) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheten och den kommunala övervakningsmyndigheten.

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

6 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

7 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel

RP 86/94
JsUB 9/94
Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 89/437/EEG
Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 91/684/EEG

leder tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser iakttas.

Inom ett län ankommer ledningen av tillsyn enligt denna lag på länsstyrelsen.

8 §

Kommunen sköter övervakningen enligt denna lag inom sitt område. Uppgiften sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar som kommunen förordnar och som nedan kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet kan överföra sin beslutanderätt i de frågor som avses i beslutet på en tjänsteinnehavare som lyder under organet.

3 kap.

Krav på äggprodukter samt på produktionen av dem

Allmänna krav

9 §

Äggprodukter och ägg som används som råvara för dem skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa.

Ägg som används som råvara för äggprodukter skall härstamma från djur som inte har några sådana sjukdomar som väsentligen skulle kunna försämra äggens livsmedelshygieniska kvalitet. För äggprodukter får inte användas blandningar av olika fågelarters ägg.

10 §

Äggprodukter som används för framställning av andra livsmedel skall uppfylla de livsmedelshygieniska kraven i denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Godkännande av anläggningar samt krav på deras utformning och verksamhet

11 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall godkänna en anläggning innan verksamheten vid den inleds och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. Godkännande sker på ansökan.

Anläggningen skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör.

12 §

Anläggningarna skall vara så utformade, ha sådan utrustning och fungera på ett sådant sätt att vid dem kan produceras sådana äggprodukter som uppfyller de hygienkrav för livsmedel som ställs i denna lag och med stöd av den.

13 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och med stöd av den utfärdade bestämmelser.

14 §

Anläggningarna skall se till att det inte uppkommer sådana missförhållanden i fråga om livsmedelshygienen som medför hälsorisker. I detta syfte skall anläggningarna på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall bistå den kommunala övervakningsmyndigheten vid godkännandet av egenkontrollsystem, om övervakningsmyndigheten så begär.

Anläggningarna skall se till att den kommunala övervakningsmyndigheten har tillgång till resultaten av egenkontrollen. Anläggningarna skall omedelbart meddela den kommunala övervakningsmyndigheten sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådana äggprodukter som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

Hantering, transport, märkning och bokföring

15 §

Äggprodukter skall hanteras och transporteras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden är så hög som möjligt. Detsamma gäller packning och förvaring samt transport av ägg som används som råvara för äggprodukter.

Äggprodukter får framställas endast vid godkända anläggningar. Äggprodukter skall framställas med iakttagande av god framställningssed.

16 §

I samband med framställningen skall äggprodukterna märkas för att det skall vara möjligt att identifiera dem. Förpackningarna för ägg som används som råvara för äggprodukter skall i samband med packningen märkas så att det går att få reda på deras ursprung.

Anläggningen skall på egen bekostnad föra bok över de ägg som levereras till anläggningen och används som råvara och över de äggprodukter som levereras från anläggningen. Av bokföringen skall framgå varifrån de ägg som används som råvara har levererats till anläggningen och var de har packats samt vart äggprodukter har levererats från anläggningen.

4 kap.

Tillsyn

Anläggningarnas skyldighet att lämna hjälp

17 §

Anläggningarna skall på egen bekostnad lämna tillsynsmyndigheterna den hjälp som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion samt rätt att få och undersöka prov

18 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsynen.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

19 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs.

Vad som 1 mom. stadgar om finska myndigheters rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

20 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utan ersättning ta en sådan mängd prov på äggprodukter i olika hanteringsled som behövs för de undersökningar som tillsynen kräver. Tillsynsmyndigheterna har även rätt att inspektera den utrustning, de redskap och de utrymmen som används i verksamheten.

I fråga om provtagningen och undersökningen av prov iakttas i övrigt vad som stadgas eller bestäms i livsmedelslagen (526/41) eller med stöd av den.

Föreskrifter och förbud

21 §

Om en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall den kommunala övervakningsmyndigheten uppmana den som saken gäller att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid meddela sådana föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

22 §

Om en äggprodukt eller hanteringen, tillverkningen, lagringen eller transporten av den eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att äggprodukten överlåts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel. Om ägg som används som råvara för äggprodukter eller förvaringen, transporten och packningen av dem inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den kommunala övervakningsmyndigheten likaså förbjuda att dessa ägg används vid framställningen av äggprodukter. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid bestämma vad som skall ske med äggprodukterna eller äggen.

23 §

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen

fatta det beslut som avses i 21 och 22 §§. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om beslutet.

24 §

Innan ett beslut enligt 21—23 §§ fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

25 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan förena ett förbud eller en föreskrift som den meddelar med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande

26 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta äggprodukter, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 21—23 och 25 §§ inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall så snabbt som möjligt informeras om beslutet.

27 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt meddelande av beslutet gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 24 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

28 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda eller sälja den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. I brådskande fall kan det ovan nämnda beslutet fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall så snabbt som möjligt informeras om beslutet. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När beslutet fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan fastställa en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som övervakningsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan den kommunala övervakningsmyndigheten besluta om tvångsutförande på näringsidkarens bekostnad.

29 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit äggprodukter vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Övervakningsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras, om hälsoskäl kräver det.

30 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten

bestämmer vad som skall ske med omhändertagen eller beslagtagen egendom, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det med hänsyn till hälsoskäl inte finns hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När beslut fattas skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för den som äger egendomen blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande av en anläggning

31 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den och missförhållandena inte har avhjälpts trots uppmaning av den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den kommunala tillsynsmyndigheten förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet av anläggningen kan temporärt återkallas helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den kommunala övervakningsmyndigheten återkalla godkännandet av anläggningen.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall vidta de åtgärder som avses i 1 eller 2 mom. på uppmaning av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Tillsynen över de stadganden som gäller det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos personalen vid en anläggning

32 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kontrollerar att det vatten som används vid en anläggning och hälsotillståndet hos den personal som där hanterar äggprodukter uppfyller kraven i lagen om smittsamma sjukdomar och hälsovårdslagen samt i de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder enligt detta kapitel tillämpas också när det vatten som används vid en anläggning eller hälsotillståndet hos den personal vid en anläggning som hanterar äggprodukter inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställts med stöd av dem. Den kommunala tillsynsmyndigheten skall anmäla ovan nämnda brister för den behöriga hälsovårdsmyndigheten enligt hälsovårdslagen och lagen om smittsamma sjukdomar för att den skall kunna vidta andra åtgärder som de eventuellt anser behövliga.

5 kap.

Ändringssökande

Rättelseyrkande och besvär

33 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär.

Den som är missnöjd med en kommunal tjänsteinnehavares beslut har rätt att få beslutet prövat av den nämnd eller annat organ som avses i 8 §. Yrkande på rättelse av ett beslut skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det den som saken gäller fick del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur beslutet skall föras till organet för prövning.

34 §

Ändring i ett beslut som den kommunala nämnd eller annat kommunalt organ som avses i 8 § har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet.

Ett beslut av den tullmyndighet eller annan myndighet som har utfört en import- eller exportkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

35 §

I ett beslut som fattas med stöd av 21—23, 26, 28—31 eller 47 § kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan rättelseyrkandet har behandlats, om inte besvärsinstansen eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Besvär och rättelseyrkanden skall behandlas i brådskande ordning.

6 kap.

Straffstadganden

Straffstadganden

36 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder äggprodukter som livsmedel eller hanterar, tillverkar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som meddelats med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning som inte har godkänts enligt denna lag eller vars godkännande har återkallats temporärt eller helt, eller som saknar ett godkänt egenkontrollsystem enligt denna lag,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag, eller

4) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i 1—3 punkten nämnd, i denna lag avsedd verksamhet

skall för *brott mot äggprodukthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheten behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

37 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 40 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt äggprodukthygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för nämnda brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock stadgandena i 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

38 §

Äggprodukter som hanteras, tillverkas, transporteras, importeras eller exporteras i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 36 eller 37 § medfört och de föremål eller annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas vad som stadgas i 2 kap. 16 § strafflagen.

7 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

39 §

Kommunen kan uppbära avgift av en anläggning för godkännande enligt denna lag. Avgift kan även uppbäras för tillsyn över en anläggning som exporterar äggprodukter utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till den del exporten på yrkande av mottagarlandet förutsätter en mera omfattande tillsyn än normalt. Avgift kan även uppbäras för godkännande av ett egenkontrollsystem. Avgifterna uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt. Avgifterna får indrivas utan dom eller beslut i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Avgifterna som uppbärs för import- och exportkontroll bestäms med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92), om inte något annat följer av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Tystnadsplikt

40 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifter eller handlingar lämnas till

1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,

3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag eller

4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

41 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett riksomfattande register över alla godkända anläggningar och ger dem ett nummer. Den kommunala övervakningsmyndigheten för ett register över de anläggningar som den övervakar. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag iakttas.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den har godkänt för numrering och införande i det riksomfattande registret. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall också meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel sådana andra uppgifter ur sitt anläggningsregister som anstalten bestämmer.

Statsandel

42 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas dock inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

43 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar de föreskrifter som verkställigheten av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter och som gäller

1) livsmedelshygieniska krav för äggprodukter och ägg som används som råvara för dem,

2) livsmedelshygieniska krav för hantering, tillverkning, lagring och transport av äggprodukter,

3) livsmedelshygieniska krav för packning och annan hantering samt transport av ägg som används som råvara för äggprodukter,

4) godkännande av anläggningar och livsmedelshygieniska krav för anläggningar och för deras utrustning, verksamhet och verksamhetsmiljö samt ordnande av egenkontroll och den bokföring som ansluter sig därtill,

5) de tvätt- och desinficeringsmedel som anläggningarna använder,

6) de anmälningar som en anläggning skall lämna till tillsynsmyndigheterna samt ordnande av den tillsyn och de inspektioner som myndigheterna sköter,

7) behörighetskraven för tillsynsmyndigheterna till den del dessa beror på kraven i de bestämmelser i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som gäller veterinära frågor,

8) högsta tillåtna mängder främmande ämnen i äggprodukter och övervakningen av dem samt referenslaboratorier,

9) märkning av äggprodukter samt de intyg och handlingar som skall åtföljа dem, samt

10) numrering av anläggningarna samt de register som skall föras över dem och de uppgifter som skall lämnas till myndigheterna.

Import och export

44 §

Äggprodukter får importeras, om de uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och om de handlingar som ministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av äggprodukter, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller äggprodukter från Europeiska

ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

45 §

Äggprodukter får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enligt nämnda avtal.

Utan hinder av 1 mom. skall äggprodukter som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet uppfylla kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, i den utsträckning som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, samt dessutom kraven i respektive mottagarland.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

46 §

Import- och exportövervakningen av äggprodukter sköts av tullmyndigheterna samt anstalten för veterinärmedicin och livsmedel.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

47 §

Äggprodukter som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad den myndighet som utfört kontrollen bestämmer exporteras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Den som importerar eller exporterar varan svarar för kostnaderna för åtgärderna.

Den myndighet som utför import- eller exportkontrollen kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid kontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

48 §

Kommunen skall ordna tillsynen över anläggningarna så att, om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de sundhetsintyg som behövs för exporten utfärdas av en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen eller, om uppgifterna enligt denna lag sköts av en samkommun, till samkommunen.

Kommuner och samkommuner kan komma överens om att den uppgift som i 1 mom. stadgas för kommunens eller samkommunens veterinär skall ges åt en veterinär som står i tjänsteförhållande till en annan kommun eller samkommun och som sköter den under tjänstemannaansvar.

Handräckning

49 §

Polis- och tullmyndigheterna är skyldiga att på begäran av tillsynsmyndigheterna enligt denna lag ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Andra internationella avtal

50 §

Vad som stadgas om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller på motsvarande sätt andra internationella avtal som är förpliktande för Finland samt de stater som slutit avtalet i fråga.

Närmare stadganden

51 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

72 h

Nr 517

Genom förordning kan även stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

8 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

Ikraftträdelsestadganden

52 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1994.

Genom denna lag upphävs lagen om kontroll av ägg och äggprodukter (1009/84).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Övergångsstadganden

53 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft och som gäller annat än godkännande av anläggningar behandlas enligt de stadganden som tillämpas vid ikraftträdandet. Ansökningar om godkännande av anläggningar behandlas enligt denna lag.

54 §

Anläggningar som har godkänts innan denna lag trädde i kraft och anläggningar som har godkänts med stöd av 53 § skall inom en viss tid från ikraftträdandet, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

55 §

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen skall av den kommunala övervakningsmyndigheten konstateras vara godkänd enligt denna lag efter det att den kommunala övervakningsmyndigheten har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande enligt denna lag eller göra en registreringsanmälan.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 1 mom. har godkänt utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

Nådendal den 28 juni 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Nr 511—517, 4 ark

HUVUDREDAKTÖR TIMO LEPISTÖ
TRYCKERICENTRALEN AB, HELSINGFORS 1994

Mjölkhygienlag

Given i Nådendal den 15 juli 1994

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Syftet med denna lag är att säkerställa den livsmedelshygieniska kvaliteten på mjölk som är avsedd som livsmedel och på produkter som härrör från den.

2 §

Denna lag tillämpas på sådan mjölk från kor, får, getter och bufflar som är avsedd för allmän konsumtion och på produkter som härrör från den. Lagen tillämpas även på produktion, hantering och lagring av samt partihandel med och transport av mjölk och produkter som härrör från mjölk innan de kommer ut i detaljhandeln. Lagen tillämpas dock inte på transport från partiaffär av mjölk eller produkter som härrör från mjölk.

Genom förordning kan stadgas att denna lag skall tillämpas på mjölk från andra djur än kor, får, getter och bufflar och produkter som härrör från den.

Förhållande till andra författningar och definitioner

3 §

Om de krav som gäller hälsotillståndet hos den personal som vid anläggningar och produktionsenheter hanterar mjölk och produkter som härrör från mjölk stadgas i lagen om smittsamma sjukdomar (583/86). Om kvaliteten på det vatten som används vid anläggningarna och produktionsenheterna stadgas i hälsovårdslagen (469/65).

Om bekämpande och förebyggande av djursjukdomar stadgas i lagen om djursjukdomar (55/80).

4 §

I denna lag avses med

1) *rå mjölk* sådan mjölk från ett eller flera djur som inte har uppvärmts till över 40 °C eller behandlats på annat motsvarande sätt,

2) *produktionsenhet* en enhet som håller en eller flera mjölkproducerande kor, får, getter eller bufflar,

3) *mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter* rå mjölk för förädling och fryst, värmebehandlad eller termiserad rå mjölk samt mjölk som har erhållits av rå mjölk genom borttagning eller tillsats av mjölkens naturliga beståndsdelar,

4) *värmebehandlad konsumtionsmjölk* pastöriserad, ultrapastöriserad eller steriliserad mjölk avsedd att säljas till konsumenter och till institutioner,

5) *värmebehandling* varje behandling genom uppvärmning så att mjölken omedelbart därefter reagerar negativt på fosfatastestet,

6) *termisering* uppvärmning av rå mjölk i minst 15 sekunder vid en temperatur mellan 57°C och 68°C som gör att mjölken reagerar positivt på fosfatastestet,

7) *mjölkbaserade produkter*

a) *mjölkprodukter*, varmed avses produkter vilkas ursprungliga råvara uteslutande är mjölk och till vilka endast har tillsatts ämnen som är nödvändiga för tillverkningen och som inte helt eller delvis har ersatt någon beståndsdel i mjölken, och

b) *sammansatta mjölkprodukter*, varmed avses produkter i vilka mjölk eller mjölkprodukter utgör en väsentligt del, antingen kvantitativt eller för att karakterisera produkten, och där ingen del ersätter eller avses ersätta någon mjölkbeståndsdel,

8) *anläggning* en uppsamlingscentral, standardiseringscentral, behandlingsanläggning eller förädlingsanläggning där rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter,

RP 61/94
JsUB 10/94
Bilaga I till EES-avtalet: kommissionens direktiv 89/362/EEG, rådets direktiv 89/384/EEG, Gemensamma EES-kommitténs beslut 21.3.1994 Nr 7/94. Bilaga I till EES-avtalet: rådets direktiv 92/46/EEG, rådets direktiv 92/47/EEG, kommissionens beslut 92/608/EEG

värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter behandlas, samt

9) *tillsynsmyndighet* jord- och skogsbruksministeriet, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, länsstyrelsen, tullmyndigheterna och den kommunala övervakningsmyndigheten.

2 kap.

Myndigheter

Allmän verkställighet

5 §

Jord- och skogsbruksministeriet sköter verkställigheten av denna lag på riksnivå.

Tillsynsledningen och övervakningen

6 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel leder tillsynen över att denna lag och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser iakttas, utom i fråga om kontrollen av animalieproduktionsdjurens hälsotillstånd.

Inom ett län ankommer ledningen och styrningen av tillsyn och inspektion enligt denna lag på länsstyrelsen.

7 §

Kommunen sköter övervakningen och inspektionen enligt denna lag inom sitt område, så som stadgas närmare i denna lag. Uppgiften sköts av en nämnd eller något annat organ med flera medlemmar, som kommunen förordnar och som nedan i denna lag kallas kommunal övervakningsmyndighet. Kommunfullmäktige kan besluta att organet kan överföra sin beslutanderätt i ärenden som nämns i beslutet på en tjänsteinnehavare som lyder under organet.

3 kap.

Krav på mjölk och mjölkbaserade produkter samt på produktionen av dem

Allmänna krav

8 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall vara lämpliga för sitt ändamål och får inte ha några sådana egenskaper som är skadliga för människors hälsa.

9 §

Djur som används för mjölkproduktion får inte ha några sådana sjukdomar eller fel som väsentligen skulle kunna försämra mjölkens livsmedelshygieniska kvalitet eller sammansättning. Animalieproduktionsdjur eller djur som är inhysta tillsammans med dem får inte heller ha några sådana smittsamma sjukdomar som genom mjölken kan smitta människor.

10 §

På en produktionsenhet skall de lokaler där djuren är inhysta samt de lokaler där mjölk behandlas och utrustningen för behandling av mjölk vara lätta att hålla rena. De skall skötas så att den livsmedelshygieniska kvaliteten på den mjölk som produceras kan säkerställas. Mjölken skall hela tiden hanteras så att inga skadliga egenskaper uppkommer.

Från en produktionsenhet får inte som livsmedel överlåtas rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som inte motsvarar kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Inspektion av produktionsenheter och animalieproduktionsdjur

11 §

Produktionsenheterna skall registreras och de skall regelbundet inspekteras för säkerställande av att vad som stadgas eller bestäms i denna lag eller med stöd av den iakttas. Kommunen sköter registreringen av produktionsenheterna samt ordnandet av den regelbundna inspektionen av dem.

Utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. är kommunen inte skyldig att sköta kontrollen av hälsotillståndet hos mjölkproducerande djur. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall dock sörja för eventuella fortsatta åtgärder som en anmälan av kommunalveterinären enligt 12 § 3 mom. förutsätter, såsom begränsning av eller förbud mot överlåtelse av mjölk från en enhet, om överlåtelsen inte redan har begränsats eller förbjudits genom ett förordnande som kommunalveterinären meddelat med stöd av lagen om djursjukdomar.

12 §

Om en veterinär i samband med ett veteri-

närbesök på en enhet för mjölkproduktion märker att hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren eller hos djur som är inhysta tillsammans med dem inte uppfyller de krav som ställs i 9 § och med stöd av den, skall veterinären underrätta djurens ägare eller innehavare om detta.

Andra veterinärer än kommunalveterinären skall dessutom underrätta kommunalveterinären om missförhållanden enligt 1 mom. som de varseblir.

Om kommunalveterinären i samband med ett veterinärbesök eller på basis av en erhållen anmälan konstaterar att hälsotillståndet hos djuren på produktionsenheten är sådant att det är uppenbart att den livsmedelshygieniska kvaliteten på eller sammansättningen hos den mjölk som produceras på enheten kan vara så dålig att den enligt 10 § 2 mom. inte får överlåtas från enheten för användning som livsmedel, skall kommunalveterinären underrätta den kommunala övervakningsmyndigheten om saken. Om åtgärder enligt lagen om djursjukdomar inte tidigare har vidtagits, ser kommunalveterinären vid behov till att åtgärderna i fråga vidtas.

13 §

Kommunalveterinären skall utföra en särskild kontroll av hälsotillståndet hos djuren på en enhet för mjölkproduktion, om

1) det på basis av ett besök som kommunalveterinären har gjort på produktionsenheten eller en anmälan som gjorts av någon annan veterinär har konstaterats finnas orsak till detta, eller

2) kommunalveterinären inte känner till hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren på enheten eller hos de djur som är inhysta tillsammans med dem.

I det fall som avses i 1 mom. 2 punkten behöver dock ingen särskild kontroll utföras, om kommunalveterinären har tillgång till sådana uppgifter om hälsotillståndet hos de mjölkproducerande djuren och de djur som är inhysta tillsammans med dem som lämnats av en veterinär som permanent sköter de mjölkproducerande djuren på enheten, och om kommunalveterinären anser att dessa är en tillräcklig utredning om djurens hälsotillstånd.

14 §

Särskilda kontroller av hälsotillståndet hos djuren på en produktionsenhet utförs på statens bekostnad. Kommunalveterinären har rätt att för dem få ersättning av statens medel så som därom särskilt stadgas genom förordning.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om utförandet av de särskilda kontrollerna. På åtgärder som kommunalveterinären vidtagit med anledning av ett särskilt kontrollbesök tillämpas 12 § 3 mom.

4 kap.

Krav på anläggningar och transporter

Godkännande av anläggningar och krav på deras verksamhet

15 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall godkänna en anläggning innan verksamheten vid den inleds och innan verksamheten fortsätts efter att väsentliga ändringar har gjorts vid anläggningen. Anläggningen godkänns om den uppfyller de krav som ställs i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Godkännande sker på ansökan.

När en anläggning har godkänts skall kommunen lämna meddelande om detta till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel, som för ett register över godkända anläggningar och ger dem ett nummer.

Anläggningen skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten när verksamheten upphör. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall informera anstalten för veterinärmedicin och livsmedel om saken.

16 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall i mån av möjlighet på begäran ge de råd som behövs för att en anläggning som skall byggas skall fås i sådant skick att den överensstämmer med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

17 §

Anläggningarna och verksamheten vid dem samt deras verksamhetsmiljö skall vara sådana att den livsmedelshygieniska kvaliteten på mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter hela tiden är hög under hanteringen i anläggningarna. Värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade

produkter skall med iakttagande av god tillverkningssed tillverkas av oklanderliga tillverkningsämnen under rena förhållanden.

Vid tillverkning av sådana produkter där en del av mjölkens beståndsdelar har ersatts med andra än mjölkbaserade produkter skall 1 mom. iakttas.

En anläggning får inte ta emot eller använda rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som inte uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

18 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall i samband med tillverkningen eller förpackningen före transporten märkas för identifiering eller förses med hälsomärke.

Anläggningars egenkontroll

19 §

Anläggningarna skall se till att det inte uppkommer sådana missförhållanden i fråga om livsmedelshygienen som medför hälsorisker. I detta syfte skall anläggningarna på egen bekostnad utarbeta och tillämpa ett kontrollsystem som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner (*egenkontrollsystem*). Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel skall bistå den kommunala övervakningsmyndigheten vid godkännandet av ett egenkontrollsystem, om övervakningsmyndigheten så begär.

Anläggningarna skall se till att den kommunala övervakningsmyndigheten alltid har tillgång till resultaten av egenkontrollen. De skall omedelbart meddela den kommunala övervakningsmyndigheten sådana i 1 mom. avsedda missförhållanden som konstateras vid egenkontrollen. En anläggning skall dra bort från marknaden sådana livsmedel som har levererats från anläggningen och som kan medföra allvarliga risker för människans hälsa.

20 §

I anslutning till egenkontrollsystemet är anläggningarna skyldiga att på produktionsenheten och anläggningen på egen bekostnad ta prov av rå mjölk som de mottagit och undersöka dem. Dessutom skall anläggningarna på egen bekostnad ta prov av mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter och undersöka dessa prov för säkerställande av deras livsmedelshygieniska kvalitet.

En anläggning skall meddela den kommunala övervakningsmyndigheten undersökningsresultat i fråga om rå mjölk som den har mottagit i sådana fall då mjölken enligt undersökningsresultaten inte uppfyller kraven i denna lag eller i stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. I fråga om andra undersökningsresultat som avses i 1 mom. iakttas stadgandena i 19 § 2 mom.

Transport och förvaring

21 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter skall transporteras och förvaras så att deras livsmedelshygieniska kvalitet hela tiden är hög.

Behållare och tankar som används för transport och förvaring får inte utan tillstånd av den kommunala övervakningsmyndigheten användas för något annat ändamål än transport av livsmedelshygieniskt oklanderliga livsmedel.

5 kap.

Tillsyn

Tillsyn över anläggningar

22 §

Kommunen skall ordna regelbunden tillsyn över anläggningarna inom sitt område.

Anläggningarna skall på egen bekostnad lämna tillsynsmyndigheterna den hjälp som behövs för tillsynen.

23 §

Kommunen är skyldig att på egen bekostnad av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter ta tillräckliga prov för säkerställande av deras livsmedelshygieniska kvalitet samt för tillsynen över anläggningarnas egenkontroll och över den provtagning och undersökning av prov

som anläggningarna är skyldiga att utföra. Undersökningsresultaten skall omedelbart tillställas anläggningen.

Vid provtagningen och undersökningen av prov iakttas dessutom vad som stadgas i eller bestäms med stöd av livsmedelslagen.

Tillsynsmyndigheternas rätt att få information och utföra inspektion

24 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av statliga och kommunala myndigheter samt näringsidkare och andra personer som omfattas av skyldigheterna enligt denna lag få den information som behövs för tillsynen.

Rätten till information gäller även sådan information som behövs för tillsynen och som annars skulle vara sekretessbelagd på grund av att den gäller enskild affärsverksamhet eller yrkesutövning eller en enskild persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd.

25 §

Tillsynsmyndigheterna har rätt att utföra sådana inspektioner och undersökningar som tillsynen förutsätter och att i detta syfte få tillträde till de ställen där verksamhet enligt denna lag bedrivs. Tillsynsmyndigheterna har också rätt att utan ersättning ta de prov som behövs för tillsynen och att inspektera den utrustning, de redskap och utrymmen som används i verksamheten.

Vad som i 1 mom. stadgas om finska myndigheters rätt att få tillträde till den anläggning som inspekteras gäller även sådana inspektörer av anläggningar som avses i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

26 §

Vad som ovan stadgas om anläggningarnas skyldighet att lämna hjälp samt om myndigheternas rätt att få information och utföra inspektion gäller också inspektioner på produktionsenheter.

Föreskrifter och förbud

27 §

Om en anläggning eller en produktionsenhet eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall den kommunala övervakningsmyndigheten uppmana anläggningen eller produktionsenheten att avhjälpa olägenheterna i fråga. Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid meddela de föreskrifter och förbud som behövs för förebyggande av hälsorisker.

28 §

Om rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller en mjölkbaserad produkt eller hanteringen, lagringen eller transporten av dem eller de förhållanden under vilket detta sker inte uppfyller kraven i denna lag eller i de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan den kommunala övervakningsmyndigheten förbjuda att de överlåts för användning som livsmedel eller används vid tillverkningen av livsmedel.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan härvid bestämma vad som skall ske med ifrågavarande egendom. När användningsändamålet bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

29 §

I brådskande fall kan den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen eller som med stöd av 11 § 1 mom. inspekterar produktionsenheten fatta det beslut som avses i 27 och 28 §§. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall utan dröjsmål informeras om beslutet.

30 §

Innan ett beslut enligt 27—29 §§ fattas skall myndigheten ge näringsidkaren eller hans företrädare tillfälle att bli hörd. I brådskande fall skall näringsidkaren eller hans företrädare ges tillfälle att bli hörd endast om de kan påträffas omedelbart. Näringsidkaren skall underrättas om beslutet.

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

31 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan förena ett beslut eller en föreskrift som meddelas med stöd av 27—29 §§ med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.

I ett ärende som gäller vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande tillämpas i övrigt vad som stadgas i viteslagen (1113/90).

Omhändertagande

32 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan omhänderta rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller en mjölkbaserad produkt, om det finns skäl att misstänka att ett förfarande som strider mot denna lag eller mot föreskrifter som meddelats med stöd av den kan medföra direkta hälsorisker och åtgärderna enligt 27—29 och 31 §§ inte kan anses tillräckliga.

I brådskande fall kan beslut om omhändertagande och sådant beslut som avses i 34 § 2 mom. fattas av den kommunala tjänsteinnehavare som övervakar anläggningen. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall så fort som möjligt informeras om beslutet.

33 §

Omhändertagandet skall ske i vittnes närvaro. Beträffande hörande av näringsidkaren eller hans företrädare innan ett beslut om omhändertagande fattas samt meddelande av beslutet gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 30 §. Till den från vilken egendomen tas skall ges ett intyg, av vilket framgår vad som har omhändertagits och orsaken till omhändertagandet.

På den omhändertagna egendomen kan utan ersättning tas prov för undersökningar.

Förvaring och användning av omhändertagen egendom

34 §

Den omhändertagna egendomen kan, märkt på lämpligt sätt, vid behov förvaras i anläggningen eller i ett förseglat eller på annat sätt märkt lagerutrymme. Under den tid som undersökningar eventuellt behövs för utredande av den livsmedelshygieniska kvaliteten på egendomen skall egendomen förvaras så att kvaliteten hela tiden är så hög som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer för vilket ändamål näringsidkaren skall använda den omhändertagna egendomen. Beslutet skall fattas omedelbart efter omhändertagandet. Om undersökningar måste göras för utredande av den omhändertagna egendomens livsmedelshygieniska kvalitet, skall beslutet fattas omedelbart när undersökningsresultaten är klara. När användningsändamålet för egendomen bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

Den kommunala övervakningsmyndigheten kan fastställa en viss tid inom vilken näringsidkaren skall vidta de åtgärder som övervakningsmyndigheten bestämmer. Om näringsidkaren inte iakttar den fastställda tiden, kan den kommunala övervakningsmyndigheten besluta om tvångsutförande på näringsidkarens bekostnad.

35 §

Om förundersökningsmyndigheten med stöd av tvångsmedelslagen (450/87) har beslagtagit mjölk eller mjölkbaserade produkter vid en anläggning, får förundersökningsmyndigheten sälja egendomen endast för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. Övervakningsmyndigheten kan bestämma att egendomen i stället för att säljas skall förstöras, om hälsoskäl kräver det.

36 §

Den kommunala övervakningsmyndigheten bestämmer vad som skall ske med mjölk eller mjölkbaserade produkter som omhändertagits eller beslagtagits, om åtal inte väcks för brott mot denna lag eller om domstolen inte förklarar den beslagtagna egendomen förbruten till staten.

Den omhändertagna eller beslagtagna egendomen skall härvid oförändrad återbördas till ägaren, om det inte finns hälsomässiga hinder för det. I annat fall skall egendomen överlåtas till ägaren för att av honom användas eller säljas för ett ändamål som den kommunala övervakningsmyndigheten godkänner. När användningsändamålet för egendomen bestäms skall det eftersträvas att den ekonomiska förlusten för näringsidkaren blir så liten som möjligt.

Återkallande av godkännande av en anläggning

37 §

Om förhållandena vid en anläggning eller verksamheten där inte uppfyller kraven i denna

lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har missförhållandena inte avhjälpts trots uppmaning av den kommunala övervakningsmyndigheten, skall den kommunala övervakningsmyndigheten förplikta anläggningen att avhjälpa bristerna inom en viss tid. Godkännandet av anläggningen kan temporärt återkallas antingen helt eller delvis för den tid ärendet behandlas, om hälsoskäl kräver det.

Om uppmaningen inte följs, skall den kommunala övervakningsmyndigheten återkalla godkännandet av anläggningen.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall på uppmaning av anstalten för veterinärmedicin och livsmedel vidta sådana åtgärder som avses i 1 och 2 mom.

Tillsynen över de stadganden som gäller vatten och hälsotillståndet hos personalen

38 §

Tillsynsmyndigheterna enligt denna lag kontrollerar att det vatten som används vid en anläggning och en produktionsenhet samt hälsotillståndet hos den personal som vid dem hanterar mjölk och produkter som härrör från mjölk uppfyller de krav som uppställs i lagen om smittsamma sjukdomar och hälsovårdslagen samt med stöd av dem.

Stadgandena om tillsynsåtgärder i detta kapitel tillämpas även när det vatten som används i en anläggning eller produktionsenhet eller hälsotillståndet hos personal som där hanterar mjölk eller produkter som härrör från mjölk inte uppfyller kraven i de lagar som nämns i 1 mom. eller krav som uppställs med stöd av dem. Den kommunala övervakningsmyndigheten skall underrätta de behöriga tillsynsmyndigheter som nämns i hälsovårdslagen eller lagen om smittsamma sjukdomar om dessa brister för att myndigheterna skall kunna vidta andra åtgärder, som eventuellt anses vara nödvändiga.

6 kap.

Ändringssökande

Rättelseyrkande och besvär

39 §

I ett beslut som en kommunal tjänsteinnehavare har fattat med stöd av denna lag får ändring inte sökas genom besvär. Den som är missnöjd med ett beslut har rätt att få beslutet prövat av den nämnd eller det annat organ som avses i 7 §. Yrkande på rättelse av ett beslut skall framställas skriftligen inom 14 dagar från det den som saken gäller fick del av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisningar om hur beslutet skall föras till organet för prövning.

40 §

Ändring i ett beslut som den nämnd eller det annat organ som avses i 7 § har fattat med stöd av denna lag kan sökas i den ordning som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) genom anförande av besvär hos länsrätten inom 30 dagar från delfåendet.

Ett beslut av den myndighet som har utfört en import- eller exportkontroll kan överklagas så som därom stadgas särskilt.

Verkställighet

41 §

I ett beslut som fattas med stöd av 27—29, 31, 32, 34, 37 eller 53 § kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det har vunnit laga kraft eller innan ett rättelseyrkande har behandlats, om inte besvärsinstansen eller den myndighet som behandlar rättelseyrkandet bestämmer något annat. Rättelseyrkanden och besvär skall behandlas i brådskande ordning.

7 kap.

Straffstadganden

Straffstadganden

42 §

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet

1) använder rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som livsmedel eller hanterar, transporterar, importerar eller exporterar sådana i strid med denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som meddelas med stöd av den,

2) bedriver verksamhet enligt denna lag vid en sådan anläggning som inte har godkänts eller vars godkännande har återkallats temporärt eller helt, eller som inte har ett godkänt egenkontrollsystem,

3) bryter mot en föreskrift, ett förbud eller

ett beslut om omhändertagande som en myndighet har meddelat med stöd av denna lag,

4) trots tillsynsmyndighetens anmärkning eller förbud från produktionsenheten till en anläggning levererar sådan mjölk som inte uppfyller kraven i denna lag eller i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller

5) i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den bedriver annan än i de föregående punkterna nämnd, i denna lag avsedd verksamhet,

skall för *brott mot mjölkhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff för gärningen stadgas i någon annan lag.

Tillsynsmyndigheterna behöver inte till förundersökningsmyndigheten anmäla en förseelse som med tanke på helheten kan anses som uppenbart ringa.

Den som bryter mot ett förbud eller en förpliktelse som har bestämts med stöd av denna lag och förenats med vite kan inte dömas till straff för samma gärning.

43 §

Den som uppsåtligen bryter mot tystnadsplikten enligt 46 § skall för *brott mot tystnadsplikt enligt mjölkhygienlagen* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte strängare straff stadgas i någon annan lag.

Allmän åklagare får inte väcka åtal för nämnda brott, om inte målsäganden anmäler brottet för åtal.

Om en tjänsteman eller offentligt anställd arbetstagare bryter mot tystnadsplikten, tillämpas dock stadgandena i 40 kap. 5 § strafflagen.

Förverkandepåföljd

44 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk eller mjölkbaserade produkter som hanteras, transporteras, importeras eller exporteras i strid med denna lag eller de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller deras värde kan dömas helt eller delvis förbrutna till staten.

När den ekonomiska fördel som ett brott enligt 42 eller 43 § medfört och de föremål eller annan egendom som använts för brottet döms förbrutna till staten iakttas i övrigt 2 kap. 16 § strafflagen.

8 kap.

Särskilda stadganden

Avgifter

45 §

Kommunen kan av en näringsidkare uppbära avgift för utförandet av följande uppgifter enligt denna lag:

1) godkännande av en anläggning och dess egenkontrollsystem,

2) tillsyn över anläggningar som exporterar mjölk eller produkter som härrör från mjölk till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till den del exporten på yrkande av mottagarlandet förutsätter mera omfattande tillsyn än normalt,

3) inspektion av produktionsenheter, samt

4) mera omfattande rådgivning än normalt när det gäller anläggningars byggnadsplaner.

Avgifterna uppbärs enligt en taxa som kommunen har godkänt. Avgifterna får bestämmas så att de högst motsvarar självkostnadsvärdet. Avgifterna får indrivas utan dom eller beslut i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Om avgifter för inspektioner som statliga myndigheter utför med stöd av denna lag bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92), om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland.

Tystnadsplikt

46 §

Den som vid övervakningen av att denna lag iakttas eller vid utförandet av undersökningsuppgifter eller andra uppgifter som hänför sig till övervakningen har fått kännedom om en enskild persons eller ett samfunds ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemlighet eller om en enskild persons personliga omständigheter får inte utan samtycke av den som saken gäller yppa dessa uppgifter för utomstående eller använda dem för uppnående av enskild nytta.

Vad som stadgas i 1 mom. hindrar inte att uppgifter och handlingar lämnas till

1) statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag,

2) åklagar-, polis- eller tullmyndigheter för utredande av brott,

3) myndighet som behandlar sökande av ändring i ett ärende enligt denna lag, eller

4) utländska organ och inspektörer som förutsätts av ett internationellt avtal som är förpliktade för Finland, i de fall då avtalet förutsätter detta.

Om tystnadsplikten i fråga om uppgifter som gäller en enskild persons hälsotillstånd stadgas särskilt.

Anläggningsregister

47 §

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel för ett riksomfattande register över alla godkända anläggningar. Kommunen för ett register över de anläggningar som den övervakar. I registren kan införas de uppgifter som behövs för tillsynen över att denna lag iakttas.

Kommunen skall till anstalten för veterinärmedicin och livsmedel lämna sådana uppgifter ur sitt anläggningsregister som anstalten bestämmer.

Statsandel

48 §

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet enligt denna lag tillämpas inte 6 § 1 mom. 1 och 2 punkten lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården.

Närmare bestämmelser

49 §

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar de närmare föreskrifter som verkställigheten av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet förutsätter och som gäller

1) de förhållanden under vilka mjölk produceras och hanteras på produktionsenheterna,

2) registrering av produktionsenheter och anmälning av registeruppgifter samt inspektion av produktionsenheter,

3) uppvärmning och förvaring samt insamling av mjölk,

4) godkännande av anläggningar samt livsmedelshygieniska krav för anläggningar och för deras omgivning, utrustning, verksamhet och verksamhetsmiljö samt de tvätt- och desinfektionsmedel som skall användas vid anläggningar,

5) tillsyn över och inspektion av anläggningar samt anläggningars anmälningsplikt och bevarandet av undersökningsresultat,

6) behörighetskraven för tillsyns- och inspektionsmyndigheterna,

7) tagning av prov av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter samt behandling och undersökning av prov och undersökningsmetoderna samt forskningslaboratorier som utför undersökningar i anslutning till anläggningarnas egenkontroll,

8) den livsmedelshygieniska kvaliteten på samt högsta tillåtna mängder främmande ämnen i rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter och övervakningen av främmande ämnen,

9) förpackning, lagring och transport av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter,

10) märkning av förpackningar och transportpartier samt de intyg och handlingar som skall åtföljа dem, samt

11) definitioner av de anläggningar som avses i 4 § 8 punkten.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter om villkoren för försäljning direkt från en enhet till konsumenten av rå mjölk och mjölkbaserade produkter som producerats på enheten.

Import och export

50 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter får importeras, om varan uppfyller de krav som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer och de handlingar som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer företes i samband med importen. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar dessutom föreskrifter om kontrollförfarandet i samband med införseln och om införselkontrollorterna.

Jord- och skogsbruksministeriet kan förbjuda import av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter, om hygieniska missförhållanden i avsändar- eller ursprungsstaten kräver det.

Jord- och skogsbruksministeriet skall meddela sådana föreskrifter och förbud enligt 1 och 2 mom. som gäller varor från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på ett sätt som överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

51 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter får exporteras, om de uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett varuparti som exporteras till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall märkas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och partiet skall åtföljas av de exporthandlingar som ministeriet bestämmer enligt nämnda avtal.

Utan hinder av 1 mom. skall rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter som exporteras till ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, i den omfattning som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer, uppfylla kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och dessutom kraven i respektive mottagarland.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om ordnandet av exportkontroller.

Allmänna stadganden om import- och exportövervakningen

52 §

Import- och exportövervakningen av rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter sköts av tullmyndigheterna. Om andra statliga myndigheter som utövar import- och exportövervakningen stadgas genom förordning.

Importörerna och exportörerna skall på egen bekostnad lämna den hjälp som behövs vid import- och exportkontrollerna och vid provtagningen i samband med dem.

53 §

Rå mjölk, mjölk för tillverkning av mjölkbaserade produkter, värmebehandlad konsumtionsmjölk och mjölkbaserade produkter som förkastas vid en import- eller exportkontroll skall enligt vad den myndighet som utfört kontrollen bestämmer exporteras, användas för ett ändamål som den myndighet som utfört kontrollen godkänner eller förstöras. Importören eller exportören kan välja vilken av ovan nämnda åtgärder som skall vidtas i fråga om varan, om inte något annat följer av hälsoskäl eller den övriga lagstiftningen. Den som importerar eller exporterar varan svarar för kostnaderna för åtgärderna.

Den myndighet som utför import- eller exportkontrollen kan bestämma att de åtgärder som importören eller exportören skall vidta i fråga om de varor som har förkastats vid kontrollen skall vidtas av någon annan på importörens eller exportörens bekostnad, om importören eller exportören har underlåtit att vidta dem. Vid tvångsutförande skall stadgandena i viteslagen iakttas i tillämpliga delar.

54 §

Kommunen skall ordna tillsynen över anläggningarna så att om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en mottagarstat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kräver det, en anläggning övervakas och de sundhetsintyg som behövs för exporten utfärdas av en veterinär som står i tjänsteförhållande till kommunen eller, om uppgifterna enligt denna lag sköts av en samkommun, till samkommunen.

Kommuner och samkommuner kan även ingå avtal om att en uppgift som enligt 1 mom. hör till kommunens eller samkommunens veterinär kan anförtros en veterinär som står i tjänsteförhållande till någon annan kommun eller samkommun att handhas under tjänstemannaansvar.

Laboratorier

55 §

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner de nationella referenslaboratorier för undersökning av mjölk och produkter som härrör från mjölk vilka överensstämmer med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och bestämmer deras uppgifter.

Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel godkänner de laboratorier där undersökningar av prov som anläggningar och kommuner har

tagit och som denna lag förutsätter får utföras. Anstalten för också ett register över de laboratorier som den godkänt.

Handräckning

56 §

Polis- och tullmyndigheterna är skyldiga att på begäran av de tillsynsmyndigheter som avses i denna lag ge tillsynsmyndigheterna handräckning vid utförandet av uppgifter enligt denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Andra internationella avtal

57 §

Vad som denna lag stadgar om avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller i tillämpliga delar andra internationella avtal som är förpliktande för Finland samt de stater som slutit avtalet i fråga.

Närmare stadganden

58 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning, dock inte om förfarande som gäller kommunala myndigheter.

Genom förordning kan även stadgas att jord- och skogsbruksministeriet kan meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av den förordning som avses i 1 mom.

9 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsstadganden

59 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Genom denna lag upphävs lagen den 19 juli 1946 om mjölkkontroll (558/46) samt lagen den 16 januari 1981 om kontroll av export och import av mjölkprodukter (35/81) jämte senare ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

60 §

Ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt de stadganden som gäller vid ikraftträdandet. I fråga om godkännande av en anläggning som livsmedelslokal kan sökanden begära att anläggningen skall godkännas enligt denna lag i stället för enligt det förfarande som ingår i hälsovårdslagen.

61 §

De anläggningar som är i drift när denna lag träder i kraft skall inom en viss tid från det denna lag trädde i kraft, vilken fastställs genom förordning, bringas i överensstämmelse med denna lag och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Detsamma gäller sådana anläggningar vilkas ansökan om att bli godkända som livsmedelslokaler är anhängiga när denna lag träder i kraft, om ansökan enligt 60 § avgörs med stöd av hälsovårdslagen.

En anläggning som innan denna lag trädde i kraft har godkänts som livsmedelslokal med stöd av hälsovårdslagen skall av kommunen konstateras vara godkänd enligt denna lag efter att kommunen har försäkrat sig om att anläggningen uppfyller kraven i denna lag och i de stadganden och bestämmelser som utfärdas med stöd av den. Härvid behöver anläggningen inte särskilt ansöka om godkännande.

Den kommunala övervakningsmyndigheten skall meddela anstalten för veterinärmedicin och livsmedel de anläggningar som den med stöd av 2 mom. har godkänt utan ansökan för införande av dem i det riksomfattande registret.

Nådendal den 15 juli 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*